

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการสอนผังกราฟิก
และกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
รายวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

นางแพรทอง มูลเทพ
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก

เวลา 5 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พุทธประวัติ และชาดก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การวิเคราะห์พุทธประวัติ และชาดก โดยใช้การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลนั้น ย่อมทำให้ได้ข้อคิดสำคัญซึ่งสามารถนำมาเตือนสติ และเป็นหลักในการประพฤติตนอย่างเหมาะสม

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/5 วิเคราะห์พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ม.2/6 วิเคราะห์และประพาดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับพุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก

ด้านทักษะกระบวนการ

2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อคิดจากพุทธประวัติ ตอนผจญมาร การตรัสรู้ และการสั่งสอนได้
3. นักเรียนบอกแนวทางการนำข้อคิดจากพุทธประวัติไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้
4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากมิตตวันทุกชาดกและราโชวาทชาดก และแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
6. นักเรียนมีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ

- การผจญมาร
- การตรัสรู้
- การสั่งสอน

4.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการตีความ
2. ทักษะการแปลความ
3. ทักษะการวิเคราะห์
4. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง
4. มุ่งมั่นในการทำงาน
5. มีความอดทน อดกลั้น

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

นักเรียนทำใบงาน เรื่อง พุทธประวัติ และกิจกรรมกลุ่มถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน และทำผังมโนทัศน์หรือแผนผังความคิดรวบยอด (Concept Map)

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1.ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความรู้เดิมที่นักเรียนเคยเรียน เรื่อง พุทธประวัติ และให้นักเรียนช่วยกัน เสนอข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ **(ครู:มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สังคม)**

2.ครูเล่าพุทธประวัติ ตอน ผจญมาร ให้นักเรียนฟัง พร้อมให้ดูภาพพุทธประวัติ ตอน ผจญมาร และให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ความหมายของคำว่า มาร ซึ่งนักเรียนอาจตอบได้หลากหลาย **(ครู:ความรู้,เหตุผล ,วัตถุ นักเรียน:ความรู้)** ครูเชื่อมโยงการวิเคราะห์ที่ให้นักเรียนเข้าใจว่า “มาร” ตามภาษาธรรม อาจหมายความว่า กิเลส ได้แก่ โลภะ โทสะ และโมหะ ที่รบกวนพระทัยพระพุทธองค์ในขณะที่นั่งสมาธินั่นเอง เสนามาร ก็คือ กิเลสเล็กๆ น้อยๆ ที่เป็นบริวารของโลภะ โทสะ โมหะ ส่วนพระแม่ธรณี ก็คือ บารมีทั้ง 10 ข้อ ที่พระพุทธองค์ ทรงบำเพ็ญมา เป็นคุณความดีเป็นกำลังใจให้ต่อสู้อำนาจของกิเลสทั้งปวงและตรัสรู้ในที่สุด **(ครู:ความรู้ ,เหตุผล)**

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามความสมัครใจ กลุ่มที่ 1 ตอนผจญมาร กลุ่มที่ 2 ตอนตรัสรู้ กลุ่มที่ 3 ตอนเทศนาสั่งสอน (**นักเรียน:พอประมาณ,เหตุผล**) แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน (**นักเรียน:ความรู้,สังคม,วัตถุ,สิ่งแวดล้อม,คุณธรรม**)

2. สมาชิกแต่ละกลุ่มฝึกตั้งคำถาม จากพุทธประวัติที่ได้ศึกษา มากลุ่มละ 5 ข้อ พร้อมเฉลยคำตอบ (**นักเรียน:ความรู้,สังคม,วัตถุ,คุณธรรม**)

3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน (**นักเรียน:พอประมาณ,ความรู้**)

4. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงาน เรื่อง พุทธประวัติ ซึ่งในใบงานจะประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้ (**นักเรียน:ความรู้,เหตุผล,วัตถุ,สังคม**)

- ตอนที่ 1 เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์ในพุทธประวัติ

- ตอนที่ 2 เป็นการตอบคำถามเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับพุทธประวัติ

5. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานเรื่อง พุทธประวัติ (**ครู:ความรู้,มีเหตุผล,วัตถุ,นักเรียน:ความรู้**)

6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด (**นักเรียน:ความรู้**)

คำถาม เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงตั้งพระทัยที่จะสอนปัญจวัคคีย์ก่อนผู้อื่น

(**เพราะต้องการแก้ความเข้าใจผิดของปัญจวัคคีย์ที่มีต่อพระพุทธองค์และต้องการให้ปัญจวัคคีย์เป็นสักขีพยานแห่งการตรัสรู้ของพระพุทธองค์**)

ขั้นที่ 3 สรุป

1. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างข้อคิดที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติ พร้อมกับแนวทางการนำไปประยุกต์ปฏิบัติ (**นักเรียน:ความรู้,มีเหตุผล**)
2. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญของพระพุทธประวัติ และข้อคิดสำคัญที่ได้จากการศึกษาโดยทำเป็นผังทำผังโน้ตทัศน์หรือแผนผังความคิดรวบยอด (Concept Map) เป็นการบ้าน (**ครู:มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้,มีเหตุผล**)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2

2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) พุทธศาสนิกฯ. 2535. พุทธประวัติประกอบภาพสำหรับเยาวชน. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.

(2) มหามกุฏราชวิทยาลัย. 2526. พุทธประวัติ เล่ม 1-3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มามกุฏราชวิทยาลัย.

3) เอกสารประกอบการสอน

4) บัตรภาพ

5) ใบงาน เรื่อง พุทธประวัติ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
 - 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
- <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/04>

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อคิดจากพุทธประวัติ ตอนผจญมาร การตรัสรู้ และการสั่งสอนได้	ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	(ประเมินตามสภาพจริง)
2. นักเรียนบอกแนวทางการนำข้อคิดจากพุทธประวัติไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้	ตรวจใบงานเรื่อง พุทธประวัติ	ใบงานเรื่อง พุทธประวัติ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากมิตตวินทุกชาดกและราโฆวาทชาดก และแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้			
4. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5. นักเรียนมีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย	สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน และมีความอดทน อดกลั้น	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจผังมโนทัศน์ (Concept Map) เรื่อง พุทธประวัติ	แบบประเมินผังมโนทัศน์ (Concept Map)เรื่อง พุทธประวัติ	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายธง อินภู)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....
.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....
.....

ลงชื่อ

(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การศึกษาพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด
 - ก. การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพระสงฆ์
 - ข. การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพระสาวก
 - ค. การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า
 - ง. การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
2. เหตุการณ์ใดต่อไปนี้นำแสดงให้เห็นว่าพระพุทธเจ้าทรงมีความเพียรเป็นอย่างยิ่ง
 - ก. การบำเพ็ญทุกรกิริยา
 - ข. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
 - ค. การเดินทางไปสั่งสอนปัญจวัคคีย์
 - ง. การสละความสบายจากปราสาทราชวัง
3. การตัดสินใจสั่งสอนธรรมที่ตรัสรู้แก่ชาวโลกของพระพุทธเจ้าแสดงให้เห็นถึงคุณธรรมข้อใดของพระองค์
 - ก. ธรรมคุณ
 - ข. วิสุทธิคุณ
 - ค. ปัญญาคุณ
 - ง. มหากรุณาคุณ
4. คำว่า “ผจญมาร” มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. ความดีที่สั่งสมมานาน
 - ข. ความชั่วที่เข้าครอบงำจิตใจ
 - ค. กรรมและการให้ผลของกรรม
 - ง. การทำจิตใจให้สงบเป็นสมาธิ
5. พระพุทธเจ้าทรงเปรียบเทียบดอก 4 เหล่า สอดคล้องกับข้อความใด
 - ก. การเลือกที่ประทับ
 - ข. การคัดเลือกอัครสาวก
 - ค. พิจารณาการสั่งสอนบุคคล
 - ง. พิจารณาการปฏิบัติตนตามแนวทางที่เหมาะสม
6. ข้อใดคือเกียรติคุณที่พระโมคคัลลานะได้รับการยกย่อง
 - ก. พหูสูต
 - ข. ผู้มีปัญญามาก
 - ค. มีบิรวารมากเพราะความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - ง. ผู้เลี้ยงทหารที่เกิดขึ้นแล้วให้เจริญเติบโต
7. พระสาวกรูปใดได้รับการยกย่องว่าเป็น “ธรรมเสนาบดี”
 - ก. พระสารีบุตร
 - ข. พระมหากัสสปะ
 - ค. พระมหาโมคคัลลานะ
 - ง. พระอัญญาโกณฑัญญะ
8. คุณธรรมใดของพระเจ้าพิมพิสารที่ควรนำไปเป็นแบบอย่างเพื่อให้ครอบครัวเกิดความสงบสุข
 - ก. เป็นพ่อที่ดี
 - ข. เป็นผู้นำที่ดี
 - ค. มั่นคงในพระรัตนตรัย
 - ง. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
9. นางชูชุตตราได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าในเรื่องใด
 - ก. การแสดงธรรม
 - ข. การบริจาคทาน
 - ค. การแสดงอภินิหาร
 - ง. การมีปัญญาเป็นเลิศ
10. ประเพณีที่พระเจ้าพิมพิสารทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่างและมีการสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน
 - ก. ประเพณีการทอดกฐิน
 - ข. ประเพณีการทอดผ้าป่า
 - ค. ประเพณีการถวายผ้าอาบน้าฝน
 - ง. ประเพณีการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล

11. พระราชศรัทธาในพระพุทธของพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย) มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ใดมากที่สุด
- ก. ไม่ทำสงครามกับอาณาจักรอื่น
 - ข. โปรดให้ข้าราชการบริหารในราชสำนักอุปสมบท
 - ค. ส่งคณะสงฆ์ไปเจริญสัมพันธไมตรีกับเมืองอื่น
 - ง. อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุจากลังกามาประดิษฐานที่สุโขทัย
12. วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่องใดที่เป็นผลงานพระราชนิพนธ์ของพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย)
- ก. ปฐมสมโพธิกถา
 - ข. ไตรภูมิพระร่วง
 - ค. ร่ายยาวมหาชาติ
 - ง. มหาชาติคำหลวง
13. พระมหาธรรมราชาลิไทยทรงมีคุณธรรมใดที่เป็นแบบอย่างได้ดีที่สุด
- ก. ความกล้าหาญ
 - ข. ความกตัญญู
 - ค. ความอดทน
 - ง. ความสามัคคี
14. ทรงผนวชได้ 3 พรรษา แต่ทรงแปลพระปริยัติธรรมได้ 5 ประโยค แสดงให้เห็นถึงคุณธรรมข้อใดของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
- ก. ทรงมีความอดทน
 - ข. ทรงมองการณ์ไกล
 - ค. ทรงขยันหมั่นเพียร
 - ง. ทรงมีสติปัญญาฉลาดเฉียบแหลม
15. คุณธรรมใดของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสที่นักเรียนควรถือเอาเป็นแบบอย่าง
- ก. ความกล้าหาญ
 - ข. ความใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา
 - ค. ความกตัญญูตเวที
 - ง. ความขยันหมั่นเพียร

แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาวพุทธตัวอย่าง

1.ค	6.ง	11.ง
2.ก	7.ก	12.ข
3.ง	8.ก	13.ข
4.ง	9.ก	14.ง
5.ค	10.ง	15.ข

บัตรภาพ

ภาพพระพุทธเจ้า ตอนผจญมาร

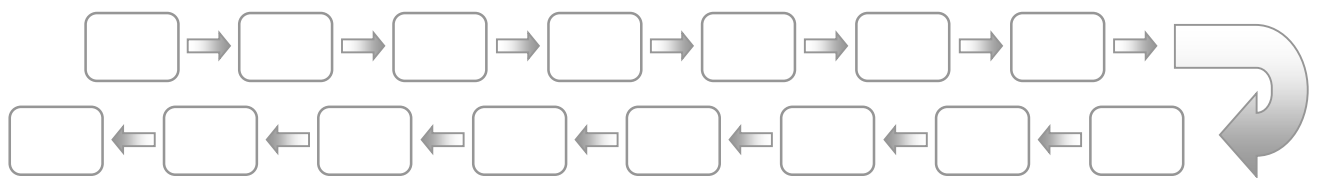
ที่มา : วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงศ์ วรรณปก. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2.
พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ใบงาน เรื่อง พุทธประวัติ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขหน้าข้อความไปเรียงลำดับตามเหตุการณ์พุทธประวัติในกรอบด้านล่าง

1. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญเพียรทางจิต	2. เมื่อพระสิทธัตถะผนวชแล้ว ได้พยายามศึกษาค้นคว้าทางพันธุกรรม	3. พระพุทธเจ้าเสด็จไปตรัสสอนธัมมจักกัปปวัตตนสูตรว่าด้วย อริยสัจ 4 ประการ แก่ปัญจวัคคีย์
4. พระสิทธัตถะทรงฝึกปฏิบัติโยคะกับอาหารดาบส กาลามโคตร และอุททกดาบส รามบุตร	5. พระสิทธัตถะปฏิบัติสมาธิได้ต้นสรีรมาโพธิ์จนสามารถ รู้แจ้งหรือตรัสรู้ อริยสัจ 4	6. พระพุทธเจ้าประทานอุปสมบทให้แก่สกุमारและสหายอีก 54 คน ส่งให้ไปประกาศพระพุทธศาสนา
7. พระสิทธัตถะเสด็จไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ทรงรับข้าวมธุปายาสจากนางสุชาดา	8. พระสิทธัตถะรับแห่กุสะจากพราหมณ์โสถียะ มาปูลาดเป็นอาสนะ ณ โคนต้นศรีมหาโพธิ์	9. พระพุทธเจ้าโปรดให้พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวาและเบื้องซ้าย
10. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญตบะหรือทรมานตนหลายอย่าง	11. หลังจากพระพุทธเจ้าทรงแสดง “อนัตตลักขณสูตร” (ว่าด้วยไตรลักษณ์) ปัญจวัคคีย์ได้บรรลุอรหัตผล	12. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา ด้วยการกัดฟันกลืนลมหายใจ อดอาหาร
13. โกณฑัญญะ หัวหน้าปัญจวัคคีย์ได้ “ดวงตาเห็นธรรม” ที่ที่พึ่งปฐมเทศนาจบ	14. อัญญาโกณฑัญญะ เป็นพระสงฆ์สาวกรูปแรกของพระพุทธศาสนา	15. พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดชฎิลสามพี่น้อง พร้อมด้วยบริวาร

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธประวัติ ตอน ฌณุมาร สามารถวิเคราะห์ได้ว่า มารในที่นี้ คืออะไร

2. ข้อความที่กล่าวว่า “ขอให้สุณธรา (พระแม่ธรณี) จงเป็นพยาน” หมายความว่าอย่างไร

3. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงมุ่งแสดงธรรมแก้ปัญหาวิคัลย แทนที่จะแสดงธรรมแก้อุปการชวกที่มีความเลื่อมใสพระพุทธรองค์

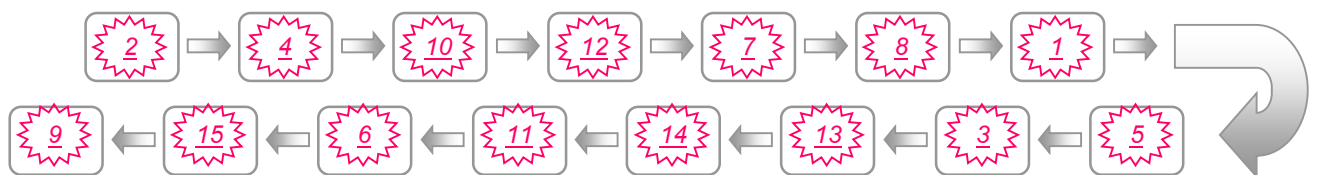
4. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งพระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวก ทั้งที่เพิงอุปสมบทไม่นาน

เฉลย ใบงาน เรื่อง พุทธประวัติ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขหน้าข้อความไปเรียงลำดับตามเหตุการณ์พุทธประวัติในกรอบด้านล่าง

1. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญเพียรทางจิต	2. เมื่อพระสิทธัตถะผนวชแล้ว ได้พยายามศึกษาค้นคว้าทางพันธุกรรม	3. พระพุทธเจ้าเสด็จไปตรัสสอนธัมมจักกัปปวัตตนสูตรว่าด้วย อริยสัจ 4 ประการ แก่ปัญจวัคคีย์
4. พระสิทธัตถะทรงฝึกปฏิบัติโยคะกับอาหารดาบส กาลามโคตร และอุททกดาบส รามบุตร	5. พระสิทธัตถะปฏิบัติสมาธิใต้ต้นศรีมหาโพธิ์จนสามารถ รู้แจ้งหรือตรัสรู้ อริยสัจ 4	6. พระพุทธเจ้าประทานอุปสมบทให้แก่สกุमारและสหายอีก 54 คน ส่งให้ไปประกาศพระพุทธศาสนา
7. พระสิทธัตถะเสด็จไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ทรงรับข้าวมธุปายาสจากนางสุชาดา	8. พระสิทธัตถะรับแห่กุสะจากพราหมณ์โสถียะ มาปูลาดเป็นอาสนะ ณ โค้นต้นศรีมหาโพธิ์	9. พระพุทธเจ้าโปรดให้พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวาและเบื้องซ้าย
10. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญตบะหรือทรมานตนหลายอย่าง	11. หลังจากพระพุทธเจ้าทรงแสดง “อนัตตลักขณสูตร” (ว่าด้วยไตรลักษณ์) ปัญจวัคคีย์ได้บรรลุอรหัตผล	12. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา ด้วยการกัดฟันกลืนลมหายใจ อดอาหาร
13. โกลนทัณณะ หัวหน้าปัญจวัคคีย์ได้ “ดวงตาเห็นธรรม” ที่ที่พึ่งปฐมเทศนาจบ	14. อัญญาโณทัณณะ เป็นพระสงฆ์สาวกรูปแรกของพระพุทธศาสนา	15. พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดชฎิลสามพี่น้อง พร้อมด้วยบริวาร

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธประวัติ ตอน ผจญมาร สามารถวิเคราะห์ได้ว่า มารในที่นี้ คืออะไร

ตอบ มาร ก็คือ กิเลส ได้แก่ โลภะ โทสะ และโมหะ ที่มารบกวนพระทัยพระพุทธองค์ในขณะที่นั่งสมาธิ

2. ข้อความที่กล่าวว่า “ขอให้สุณธรา (พระแม่ธรณี) จงเป็นพยาน” หมายความว่าอย่างไร

ตอบ พระแม่ธรณี คือ บารมีทั้ง 10 ที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญมา เป็นกำลังใจให้ต่อสู้กับอำนาจของกิเลส พระองค์จึงสามารถเอาชนะอำนาจของกิเลสทั้งปวง และตรัสรู้ที่สุด

3. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงมุ่งแสดงธรรมแก่ปัญจวัคคีย์ แทนที่จะแสดงธรรมแก่อุपाชวกที่มีความเลื่อมใสพระพุทธองค์

ตอบ เพราะทรงพิจารณาเห็นว่าปัญจวัคคีย์สามารถบรรลุธรรมได้ และต้องการให้เข้าใจพระพุทธองค์ในทางที่ถูกต้องเนื่องจากเหล่าปัญจวัคคีย์เข้าใจว่าพระพุทธองค์เลิกลำเพ็ญทุกกรกิริยา เพราะเห็นแก่กิน คลายความเพียร ไม่มีทางตรัสรู้ได้ และต้องการให้ปัญจวัคคีย์เป็นสักขีพยานการตรัสรู้ของพระพุทธองค์

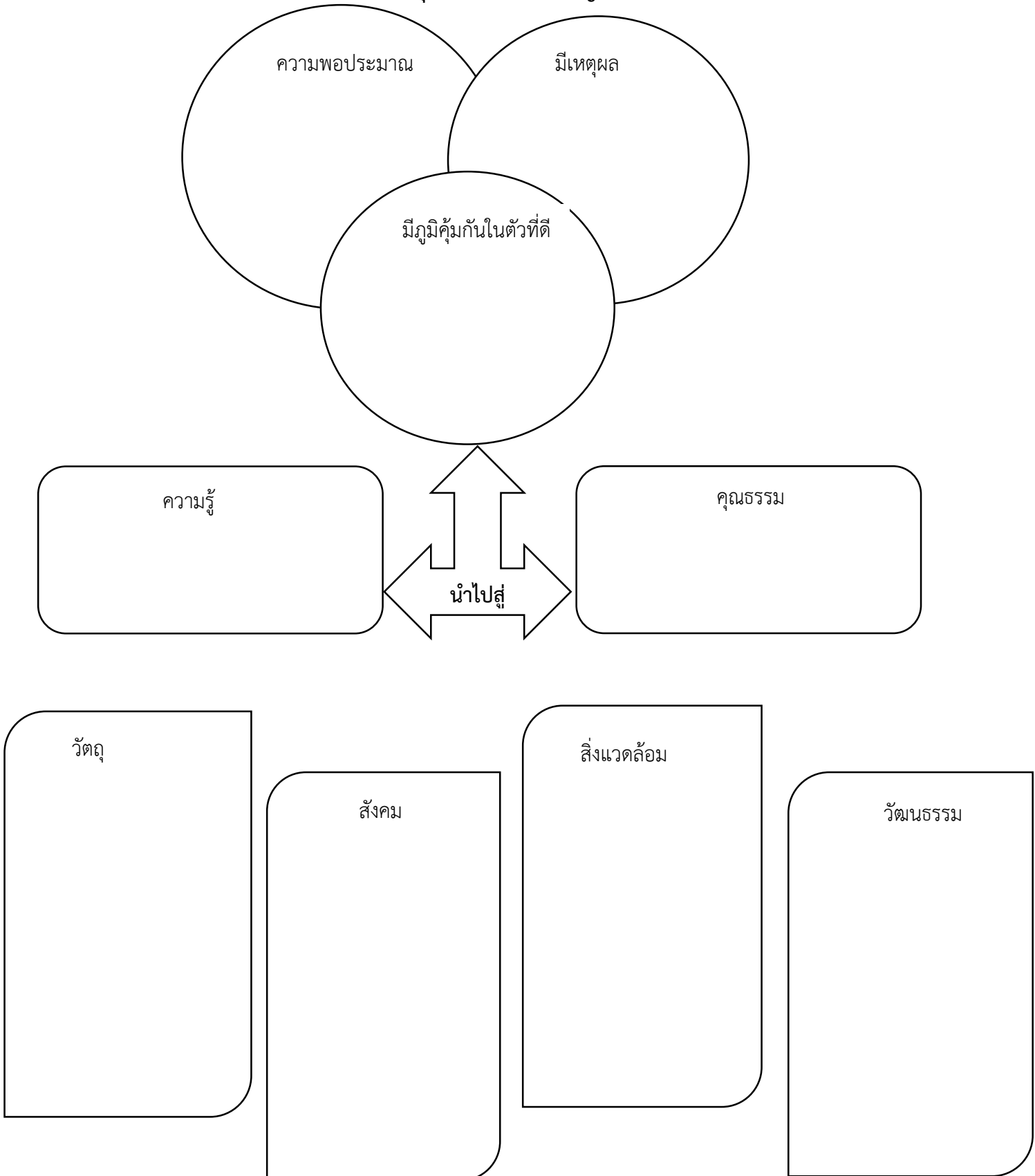
4. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งพระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวก ทั้งที่เพิ่งอุปสมบทไม่นาน

ตอบ เพราะต้องการให้การประกาศพระพุทธศาสนาเป็นที่ยอมรับของชนชาวชมพูทวีป เพราะทั้งสองท่านเคยอยู่ในวรรณะพราหมณ์ ซึ่งเป็นวรรณะที่คนทั่วไปนับถือ เพื่อให้ทั้งสองเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

กลุ่มที่ 1

ถอดบทเรียน

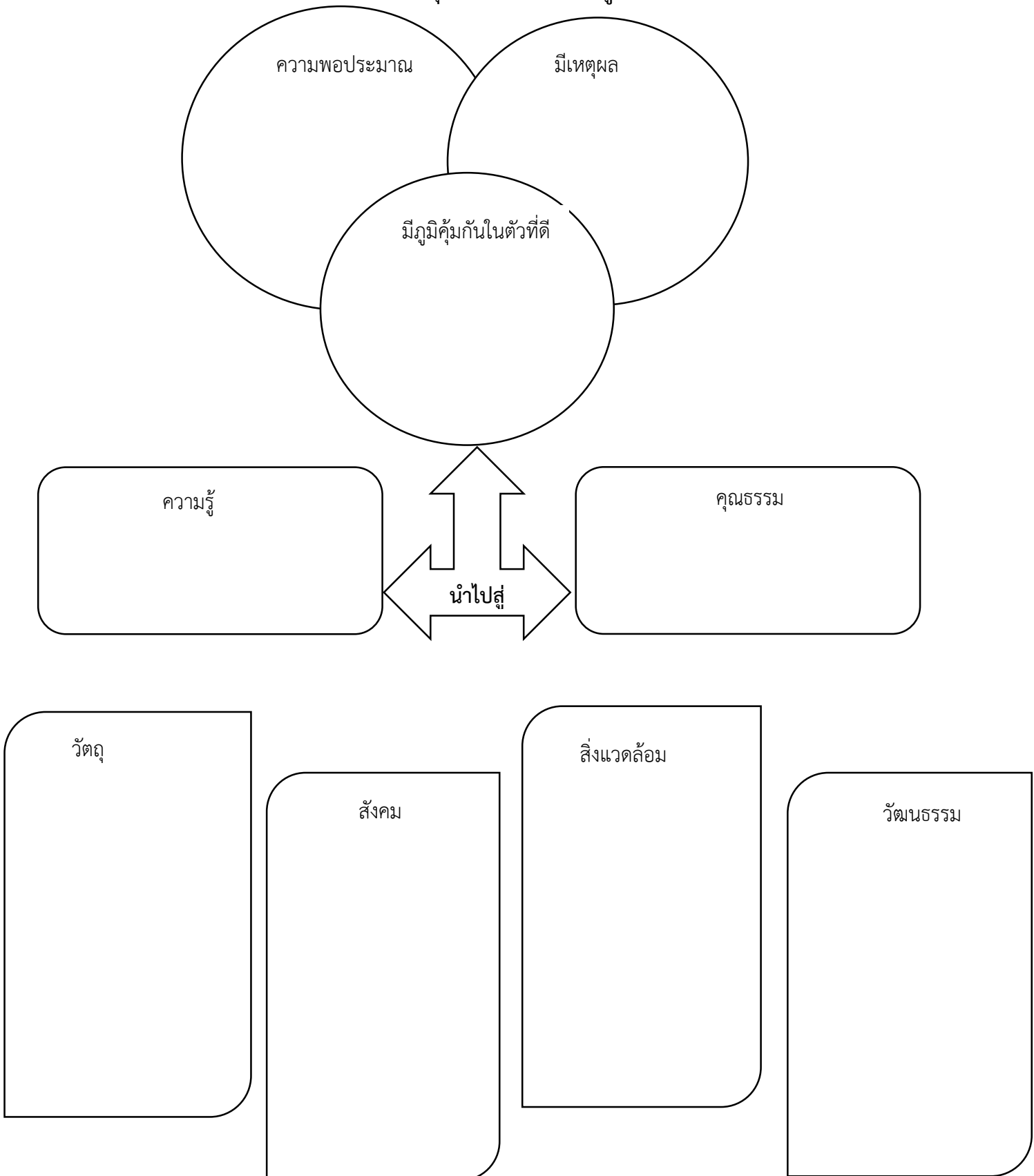
เรื่อง การนำข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติ(ตอน ฆณุมาร)ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กลุ่มที่ 2

ถอดบทเรียน

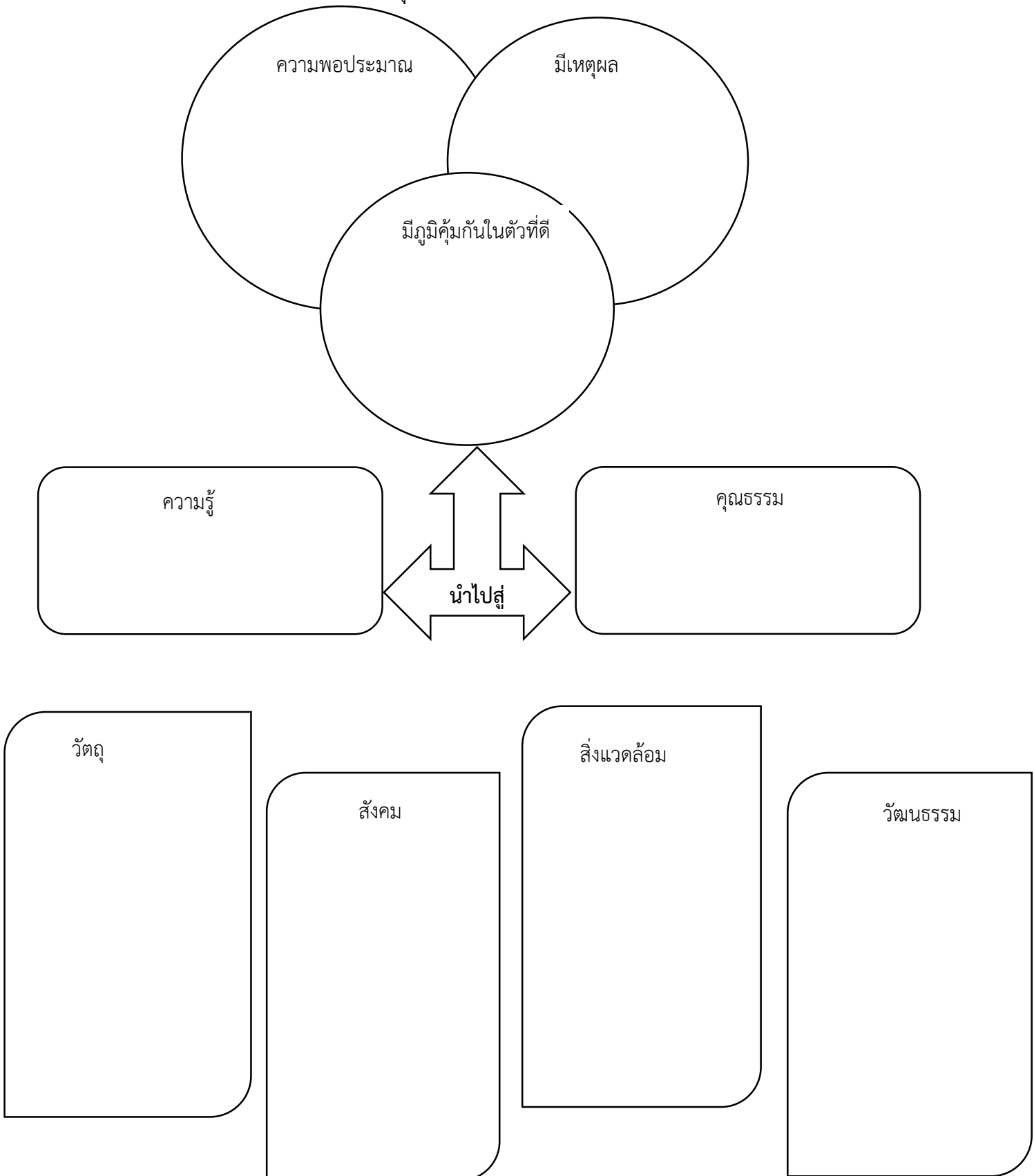
เรื่อง การนำข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติ(ตอน ตรัสรู้)ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

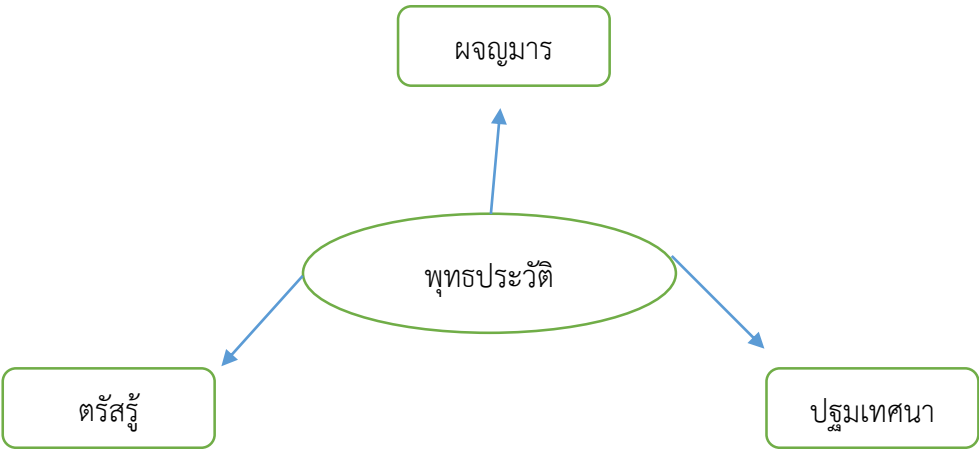
กลุ่มที่ 3

ถอดบทเรียน

เรื่อง การนำข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติ(ตอน เทศนาสั่งสอน)ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบงาน เรื่อง พุทธประวัติ
กิจกรรม ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ สรุปเรื่องพุทธประวัติ และข้อคิดที่สำคัญ

แบบประเมิน ผังมโนทัศน์

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวม คะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของผังมโนทัศน์ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของผังมโนทัศน์มีความสนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความ คิดเห็น				การแสดง ความ คิดเห็น				การตรง ต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/ หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 – 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก

เวลา 5 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ย่อมทำให้ได้ข้อคิดและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างในการนำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/6 วิเคราะห์และประพจน์ติดตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับประวัติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางชุชชุตตรา และพระเจ้าพิมพิสาร

ด้านทักษะกระบวนการ

2. อธิบายประวัติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางชุชชุตตรา และพระเจ้าพิมพิสารได้
3. วิเคราะห์ข้อคิดจากการศึกษาประวัติพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางชุชชุตตรา และพระเจ้าพิมพิสารได้
4. นำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
6. นักเรียนมีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธสาวก พุทธสาวิกา
 - พระสารีบุตร
 - พระโมคคัลลานะ
 - นางชุชชุตตรา
 - พระเจ้าพิมพิสาร

4.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการตีความ
2. ทักษะการแปลความ
3. ทักษะการวิเคราะห์
4. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน
5. มีความกตัญญู
6. อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนทำใบงาน กิจกรรมกลุ่มถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปใช้ในชีวิต และทำแผนที่ความคิด (Mind Map หรือ Mind Mapping)

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันยกตัวอย่างพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่นักเรียนแต่ละคนประทับใจ และให้อภิปรายร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้ **(ครู:พอประมาณ,มีเหตุผล นักเรียน:มีความรู้,สังคม)**

- เพราะเหตุใด นักเรียนจึงประทับใจพุทธสาวก พุทธสาวิกา ท่านดังกล่าว
- คุณธรรมที่เป็นแบบอย่างของท่าน คืออะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 4 กลุ่ม **(ครู:พอประมาณ,มีเหตุผล)** แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม **(นักเรียน:ความรู้,วัตถุ,สังคม,วัฒนธรรม)** ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพระสารีบุตร
- กลุ่มที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพระโมคคัลลานะ

-กลุ่มที่ 3 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัตินางขุซุตตรา

-กลุ่มที่ 4 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพระเจ้าพิมพิสาร

แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในสมุด (นักเรียน:ความรู้,วัตถุ)

2.นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1 (นักเรียน:ความรู้)

คำถาม 1.คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระสารีบุตร เรื่องใดที่นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้
(เป็นผู้มีปัญญา และมีความกตัญญูกตเวที)

3.นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ตามหัวข้อที่คู่ของตนรับผิดชอบในการศึกษาและช่วยกัน
ทำใบงาน ดังนี้ (นักเรียน:ความรู้,คุณธรรม,มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี,สังคม,สภาพแวดล้อม)

- กลุ่มที่ 1 ทำใบงาน เรื่อง พระสารีบุตร

- กลุ่มที่ 2 ทำใบงาน เรื่อง พระโมคคัลลานะ

- กลุ่มที่ 3 ทำใบงาน เรื่อง นางขุซุตตรา

- กลุ่มที่ 4 ทำใบงาน เรื่อง พระเจ้าพิมพิสาร

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงาน (ครู:ความรู้,เหตุผล,สังคม นักเรียน:ความรู้,วัตถุ,สังคม)

2. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างคุณธรรมที่ชื่นชอบ และบอกการนำไปปรับใช้ในชีวิต(ครู:พอประมาณ,เหตุผล,นักเรียน:ความรู้,เหตุผล)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า พุทธสาวก พุทธสาวิกาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาแต่ละท่านล้วนมีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างที่พุทธศาสนิกชนทุกคนได้นำไปเป็นแบบอย่าง และ
ประยุกต์ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ซึ่งนักเรียนควรศึกษาประวัติของพุทธสาวก พุทธสาวิกาอยู่เสมอ(ครู:ความรู้,เหตุผล,มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี นักเรียน:ความรู้,คุณธรรม)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำคุณธรรมอัน
เป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปใช้ในชีวิต (นักเรียน:ความรู้,คุณธรรม,วัตถุ,สังคม)

กลุ่มที่ 1 เรื่อง พระสารีบุตร

กลุ่มที่ 2 เรื่อง พระโมคคัลลานะ

กลุ่มที่ 3 เรื่อง นางขุซุตตรา

กลุ่มที่ 4 เรื่อง พระเจ้าพิมพิสาร

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดสำคัญที่ได้รับ (ครู:ความรู้,คุณธรรม,มีเหตุผล
นักเรียน:พอประมาณ,ความรู้,คุณธรรม,วัตถุ,สังคม)

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2 (นักเรียน:ความรู้,มีเหตุผล)

คำถาม 2. ถ้านักเรียนนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปเป็นแนวทางปฏิบัติผลที่คาดว่าจะได้รับจะเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (*ครู:ความรู้,คุณธรรม,มีเหตุผล,สังคม,วัฒนธรรม นักเรียน:ความรู้,คุณธรรม,มีเหตุผล,สังคม,วัฒนธรรม*)

2. นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา โดยทำเป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping) (*นักเรียน:ความรู้,คุณธรรม,วัตถุ*)

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 3 (*นักเรียน:ความรู้*)

คำถาม 3. นักเรียนมีวิธีการเสนอแนะผู้อื่นให้ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้อย่างไรบ้าง

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2542. ประวัติพระสาวก เล่ม 1-2. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของคุรุสภา.
- 3) ใบงาน เรื่อง พระสารีบุตร
- 4) ใบงาน เรื่อง พระโมคคัลลานะ
- 5) ใบงาน เรื่อง นางขุขุตตรา
- 6) ใบงาน เรื่อง พระเจ้าพิมพิสาร

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. นักเรียนมีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับประวัติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางขุชชุตตรา และพระเจ้าพิมพิสาร 2. อธิบายประวัติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางขุชชุตตรา และพระเจ้าพิมพิสารได้	ตรวจใบงาน เรื่อง พระสารีบุตร	ใบงาน เรื่อง พระสารีบุตร	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจใบงาน เรื่อง พระโมคคัลลานะ	ใบงาน เรื่อง พระโมคคัลลานะ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจใบงาน เรื่อง นางขุชชุตตรา	ใบงาน เรื่อง นางขุชชุตตรา	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจใบงาน เรื่อง พระเจ้าพิมพิสาร	ใบงาน เรื่อง พระเจ้าพิมพิสาร	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3. วิเคราะห์ข้อคิดจากการศึกษาประวัติพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางขุชชุตตรา และพระเจ้าพิมพิสารได้ 4. นำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ 5. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ 6. นักเรียนมีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย	ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจแผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่องคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา	แผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่องคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปใช้ในชีวิต	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปใช้ในชีวิต	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายธง อินธุ์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....

.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....
.....

ลงชื่อ

(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

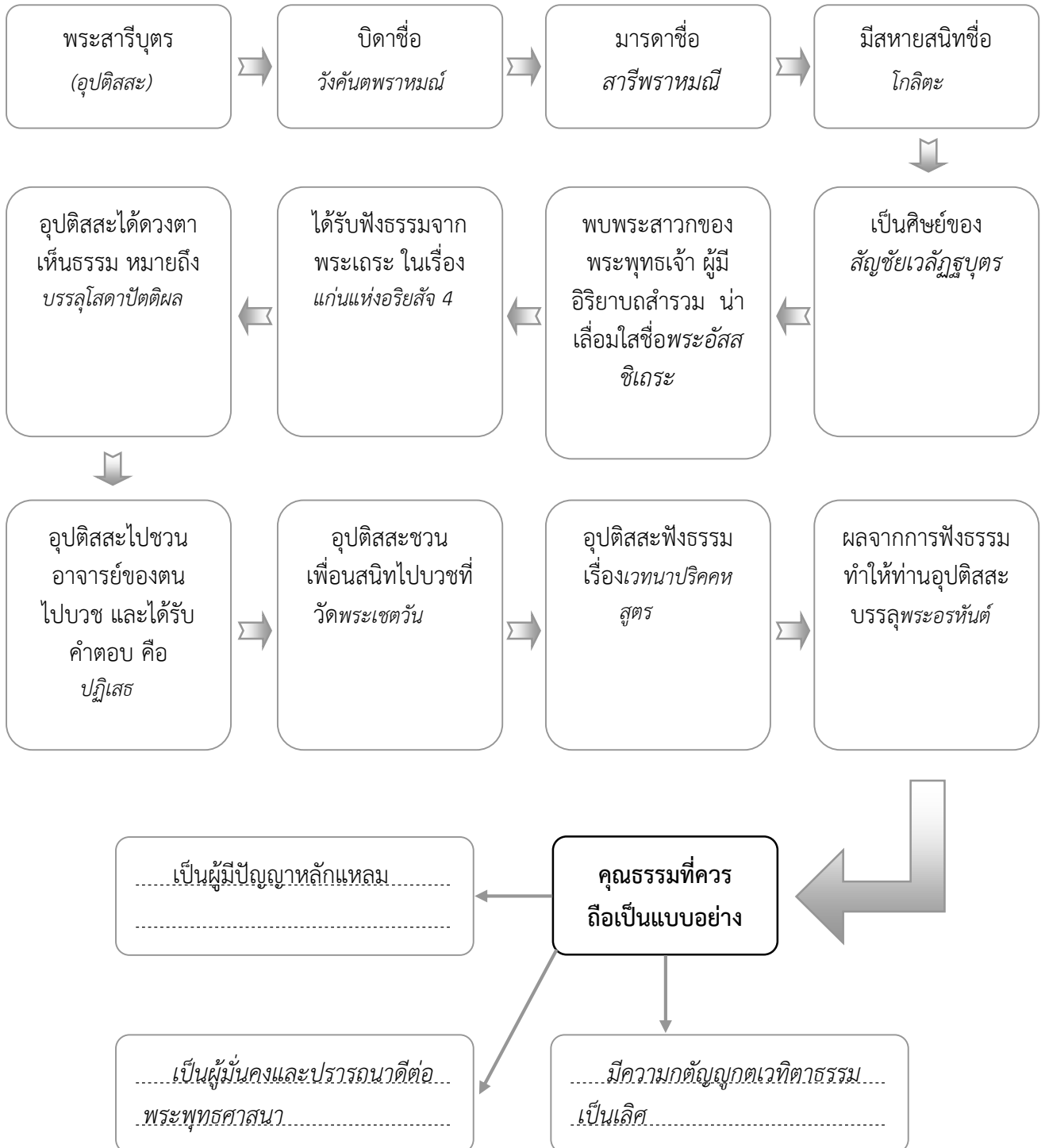
ใบงาน เรื่อง พระสารีบุตร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความเกี่ยวกับประวัติของพระสารีบุตร

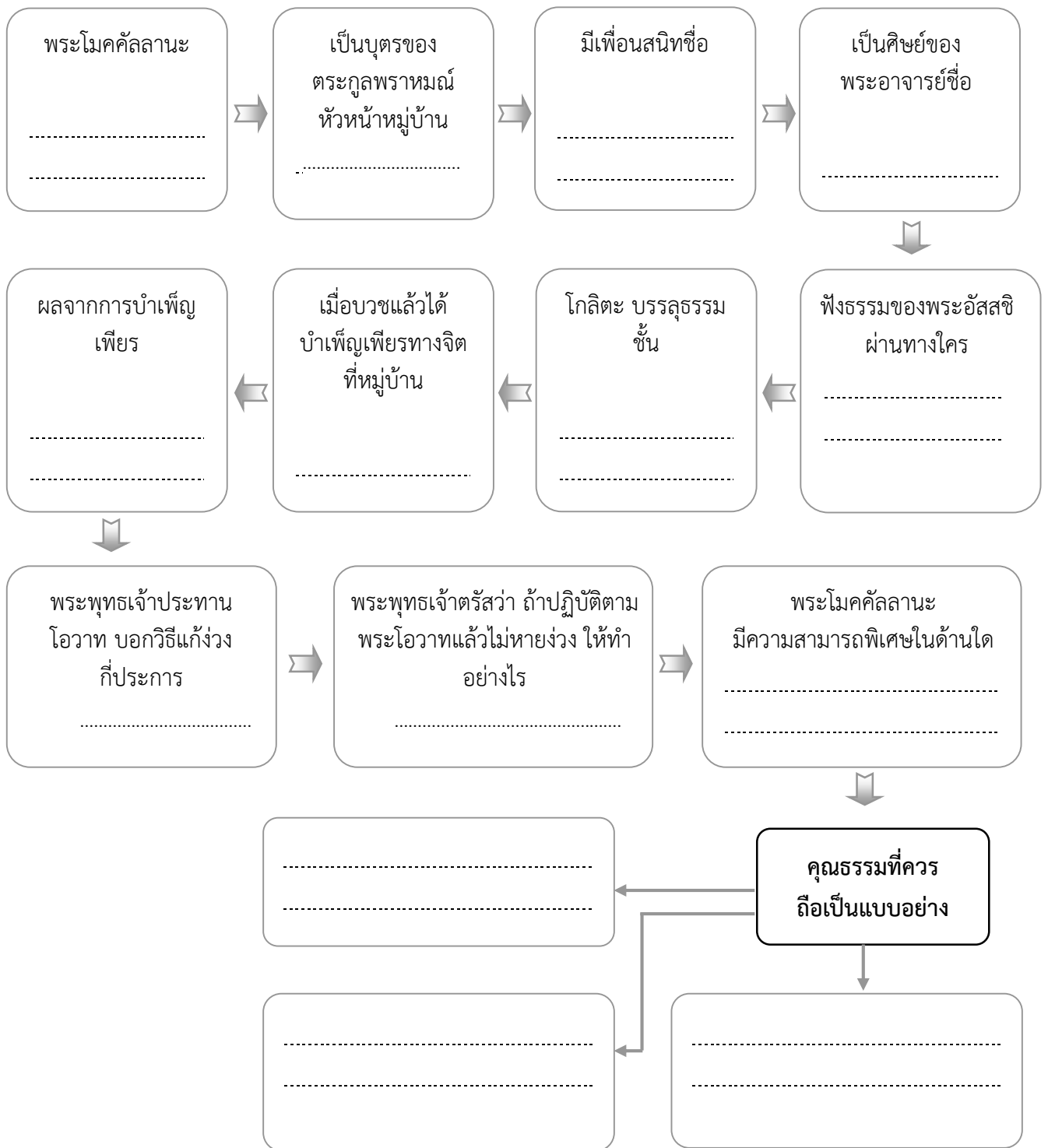
พระสารีบุตร	➡	บิดาชื่อ	➡	มารดาชื่อ	➡	มีสหายนิกชื่อ
⬇						
อุปติสสะได้ดวงตา เห็นธรรม หมายถึง	←	ได้รับฟังธรรมจาก พระเถระ ในเรื่อง	←	พบพระสาวกของ พระพุทธเจ้า ผู้มี อิริยาบถสำรวม น่า เลื่อมใสชื่อ	←	เป็นศิษย์ของ
⬇						
อุปติสสะไปชวน อาจารย์ของตน ไปบวช และได้รับ คำตอบ คือ	➡	อุปติสสะชวน เพื่อนสนิทไปบวชที่ วัด	➡	อุปติสสะฟังธรรม เรื่อง	➡	ผลจากการฟังธรรม ทำให้ท่านอุปติสสะ บรรลุ
⬇						
			คุณธรรมที่ควร ถือเป็นแบบอย่าง		⬅	
			⬇			
						

เฉลย ใบงาน เรื่อง พระสารีบุตร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความเกี่ยวกับประวัติของพระสารีบุตร

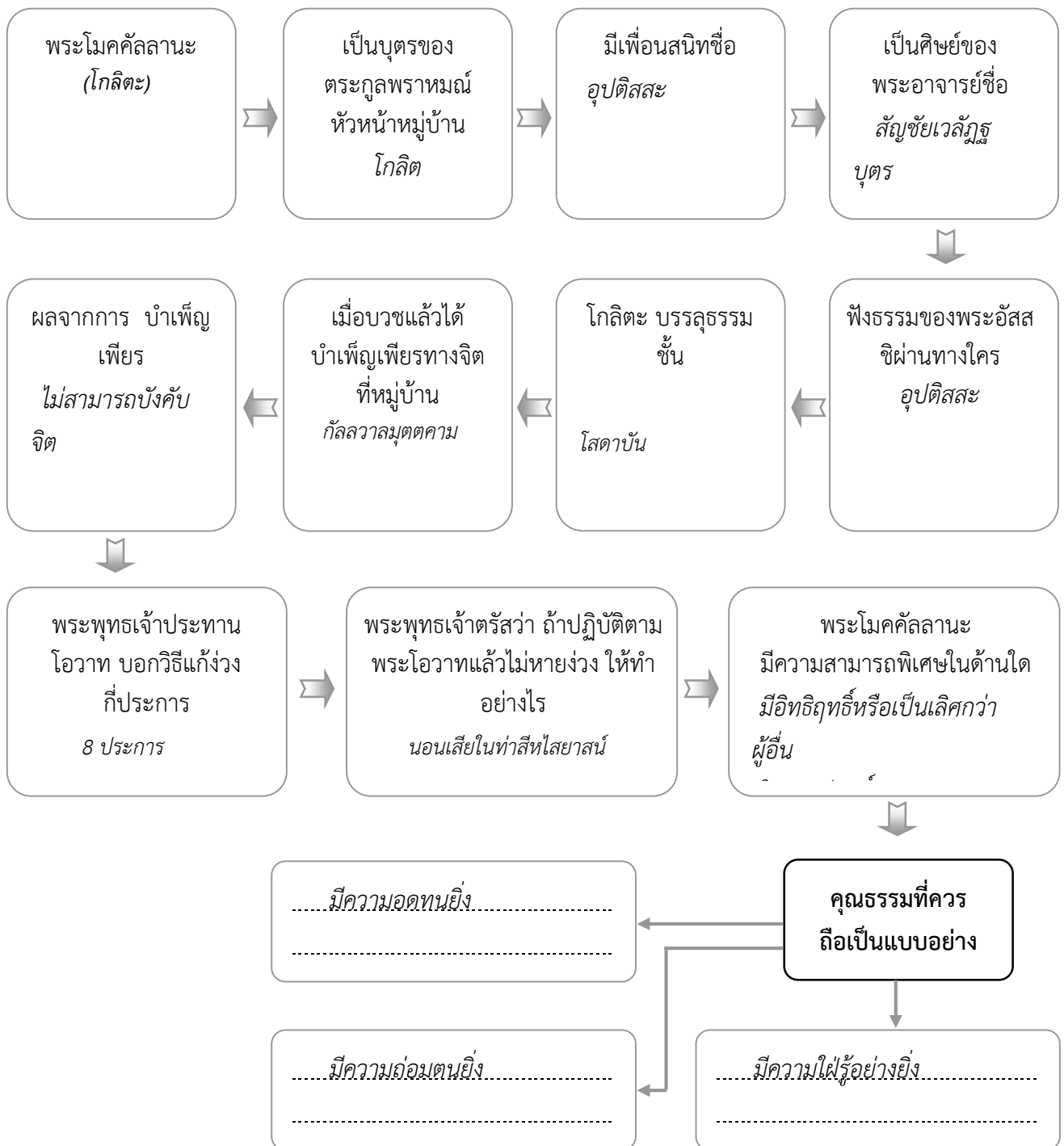

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามหรือเติมข้อความสั้นๆ เกี่ยวกับประวัติของพระโมคคัลลานะ

เฉลย ใบงาน เรื่อง พระโมคคัลลานะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามหรือเติมข้อความสั้นๆ เกี่ยวกับประวัติของพระโมคคัลลานะ

ใบงาน เรื่อง นางขุขุตตรา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นางขุขุตตรา มีหน้าที่อย่างไรในบ้านของโฆษกเศรษฐี

.....

.....

2. เพราะเหตุใด นางขุขุตตราจึงซื้อดอกไม้ถวายพระนางสาวงามดีมากกว่าปกติ

.....

.....

3. พระนางสาวงามดีมอบหมายหน้าที่พิเศษแก่นางขุขุตตราด้านการฟังธรรมอย่างไร มีผลดีต่อนางอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. พระพุทธเจ้ายกย่องนางขุขุตตราในเรื่องใด

.....

.....

5. นางขุขุตตรามีคุณธรรมอันควรถือเป็นแบบอย่างในด้านใด จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงาน เรื่อง นางขุขุตตรา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นางขุขุตตรา มีหน้าที่อย่างไรในบ้านของโฆษกเศรษฐี

ตอบ เป็นสาวใช้ในบ้านของโฆษกเศรษฐี มีหน้าที่ซื้อดอกไม้ถวายแก่พระนางสามาวดี

2. เพราะเหตุใด นางขุขุตตราจึงซื้อดอกไม้ถวายพระนางสามาวดีมากกว่าปกติ

ตอบ เพราะนางได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าในงานทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ ซึ่งมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน เมื่อนางได้ฟังธรรมแล้วได้บรรลุโสดาปัตติผล จึงทำให้ไม่อยากได้ทรัพย์ของคนอื่น

3. พระนางสามาวดีมอบหมายหน้าที่พิเศษแก่นางขุขุตตราด้านการฟังธรรมอย่างไร มีผลดีต่อนางอย่างไร

ตอบ ให้นางขุขุตตราไปฟังธรรมแล้วนำมาแสดงให้พระนางสามาวดี พร้อมด้วยบริวารฟังเป็นประจำ มีผลดีทำให้นางขุขุตตรามีความแตกฉานในธรรม

4. พระพุทธเจ้ายกย่องนางขุขุตตราในเรื่องใด

ตอบ เป็นเลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลาย ในทางเป็นธรรมกถึก

5. นางขุขุตตรามีคุณธรรมอันควรถือเป็นแบบอย่างในด้านใด จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ตอบ 1) เป็นผู้ฝึกตนเองเสมอ ตัวอย่างเช่น ฝึกตนจากความไม่ซื่อสัตย์ในการแอบยักยอกเงินค่าซื้อดอกไม้ แล้วกลับตนเป็นคนซื่อสัตย์

2) เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการฟังธรรมแล้วนำมาถ่ายทอดแก่พระนางสามาวดีและบริวารเป็นประจำด้วยความเอาใจใส่ จนนางมีความแตกฉานในธรรมยิ่งขึ้นตามลำดับ

ใบงาน เรื่อง พระเจ้าพิมพิสาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระเจ้าพิมพิสารจึงมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้า

2. การกระทำใดที่แสดงว่า พระเจ้าพิมพิสารมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้า

3. พระเจ้าพิมพิสารมีความเกี่ยวข้องกับการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลอย่างไร

4. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ อะไรบ้าง จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง

เฉลย ใบงาน พระเจ้าพิมพิสาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระเจ้าพิมพิสารจึงมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้า

ตอบ เพราะมีความเลื่อมใสตามอาจารย์ชฎิลสามพี่น้องดังที่ปุณณะกัสสปะได้กล่าวตอบพระพุทธเจ้าว่า “ใจของข้าพระองค์ยินดีในการสิ้นอุปธิ (กิเลส) ทั้งหมด ไม่เวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป”

2. การกระทำใดที่แสดงว่า พระเจ้าพิมพิสารมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้า

ตอบ ถวายสวนไผ่นอกเมืองให้เป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา เรียกว่า เวฬุวัน

3. พระเจ้าพิมพิสารมีความเกี่ยวข้องกับการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลอย่างไร

ตอบ พระเจ้าพิมพิสารทรงฝันร้ายเห็นเปรตมาร้องขอส่วนบุญ พระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้ทำบุญแล้วกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้เปรต ซึ่งเป็นญาติมิตรในอดีต และเมื่อทำแล้วกลายเป็นฝันดี คือ พวกบรรดาญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้วมาปรากฏด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม ขอบพระทัยที่แบ่งส่วนบุญให้

4. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ อะไรบ้าง จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง

ตอบ 1) เป็นพ่อที่ดี เมื่อพระมเหสีแพ้ท้องอยากเสวยพระโลหิตจากพระองค์ ก็กรีดพระโลหิตจากพระพาหาให้พระมเหสีดื่ม และเมื่อพระราชโอรสต้องการราชสมบัติก็ยกให้ แม้พระราชโอรสจะชิงชังและทรمانก็ไม่โกรธเคือง

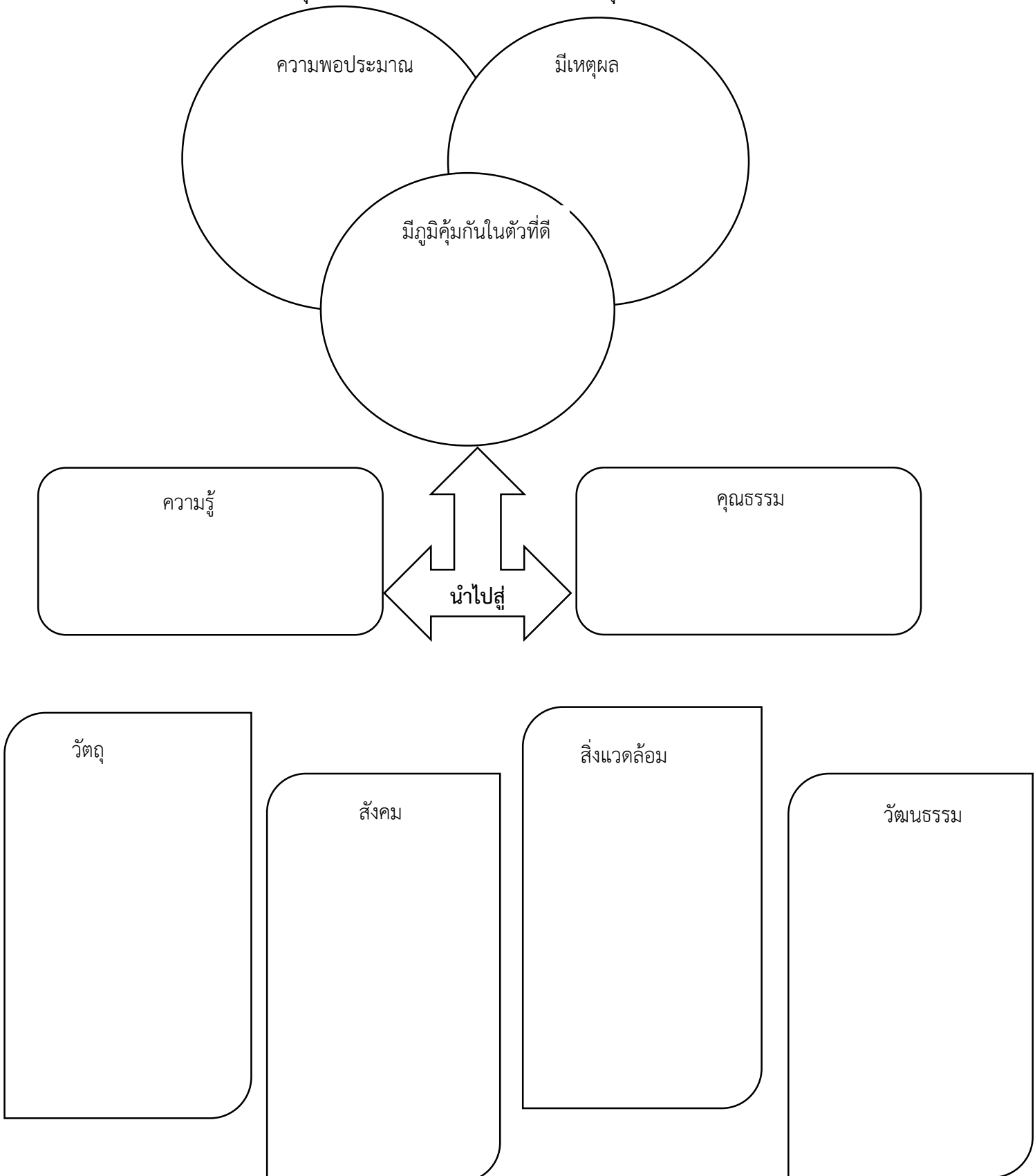
2) ทรงมั่นคงในพระรัตนตรัย คือ สร้างวัดแห่งแรกถวายไว้ในพระพุทธศาสนา เมื่อถูกพระราชโอรสชิงชังและทรمانก็ยังมั่นคงในพระธรรม เจริญพุทธานุสสติธัมมานุสสติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

3) ทรงเป็นผู้นำที่ดี ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน และนำประชาชนเข้าหาพระพุทธศาสนา

กลุ่มที่ 1

ถอดบทเรียน

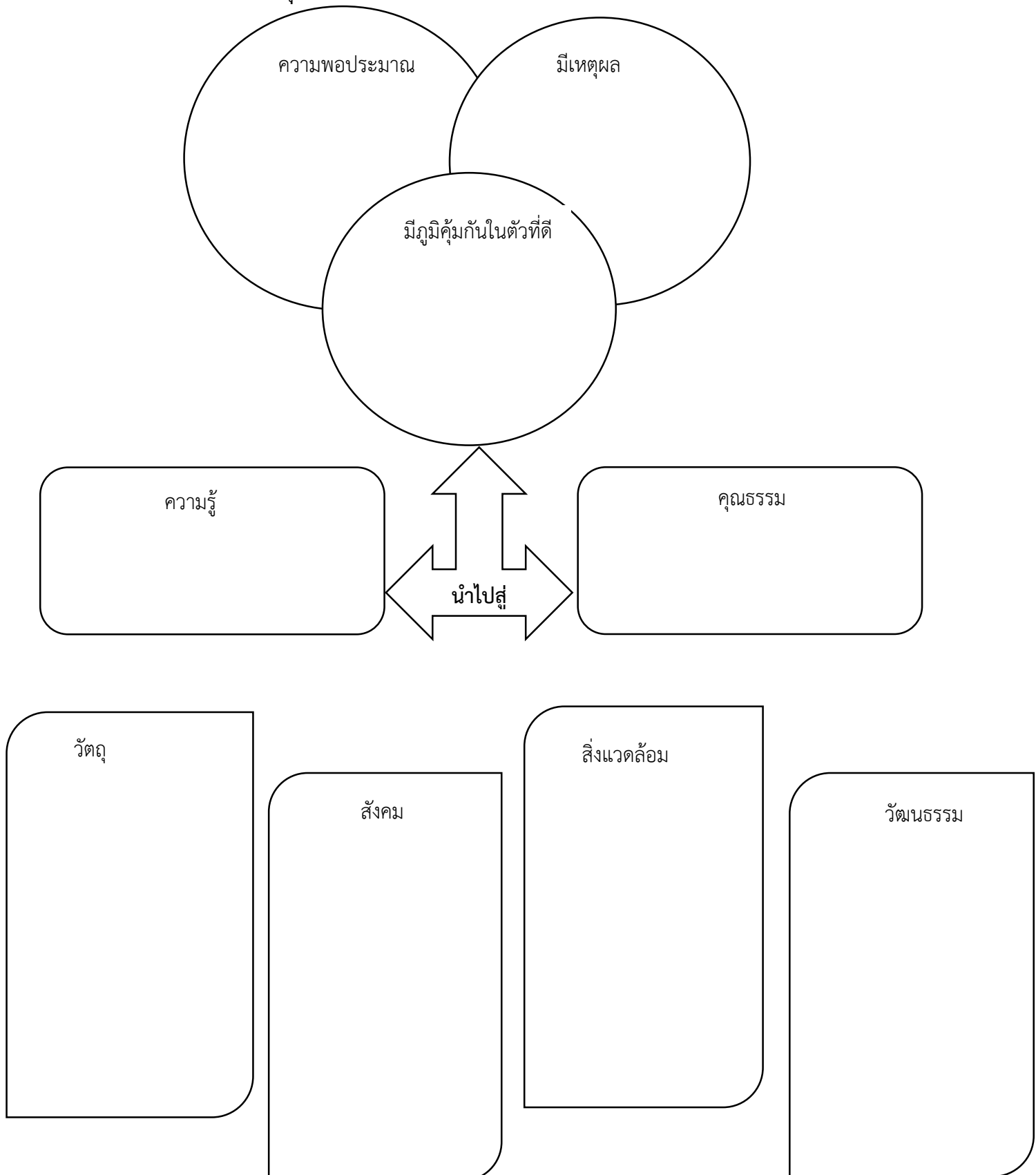
เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระสารีบุตรไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กลุ่มที่ 2

ถอดบทเรียน

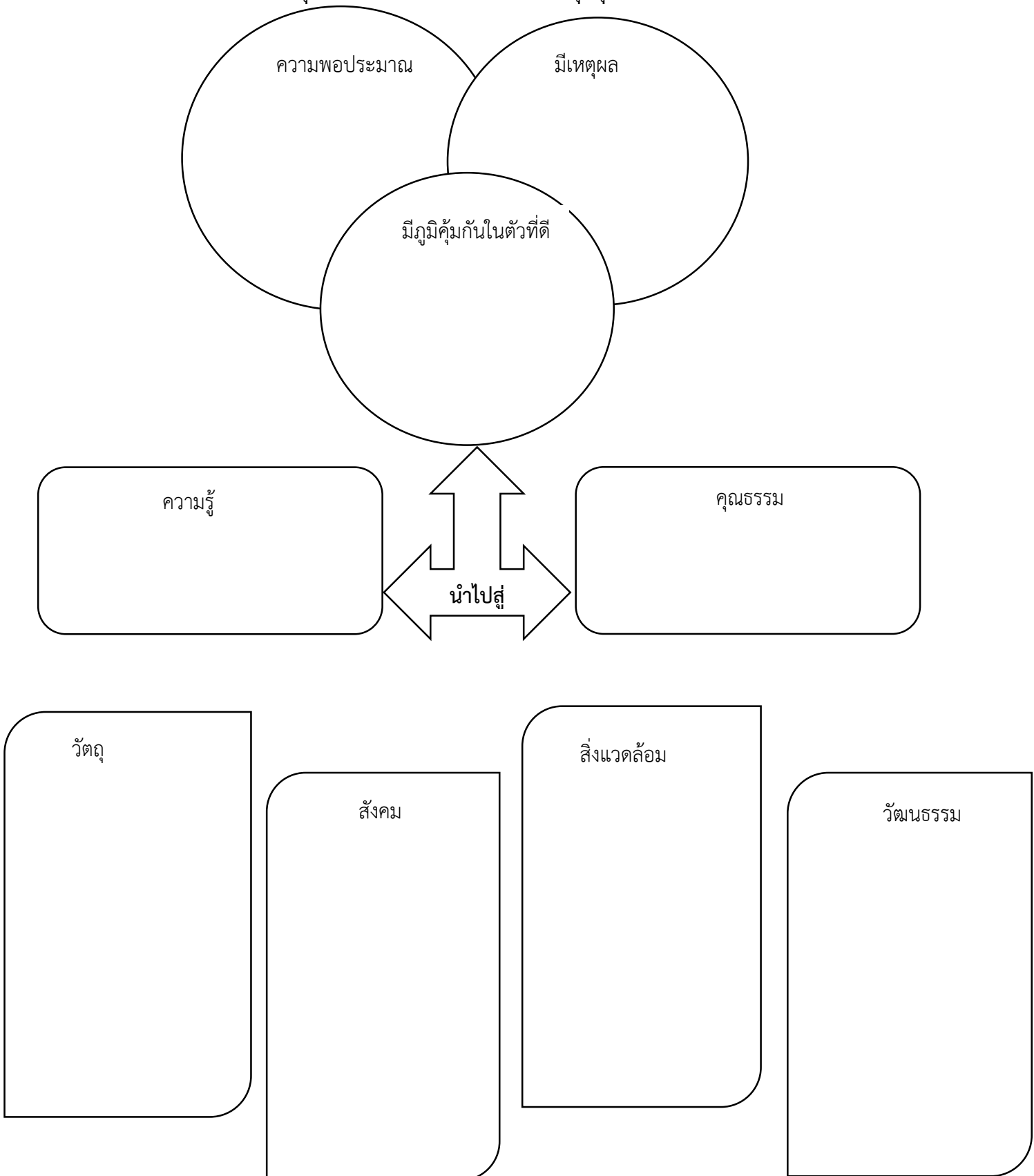
เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระโมคคัลลานะไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กลุ่มที่ 3

ถอดบทเรียน

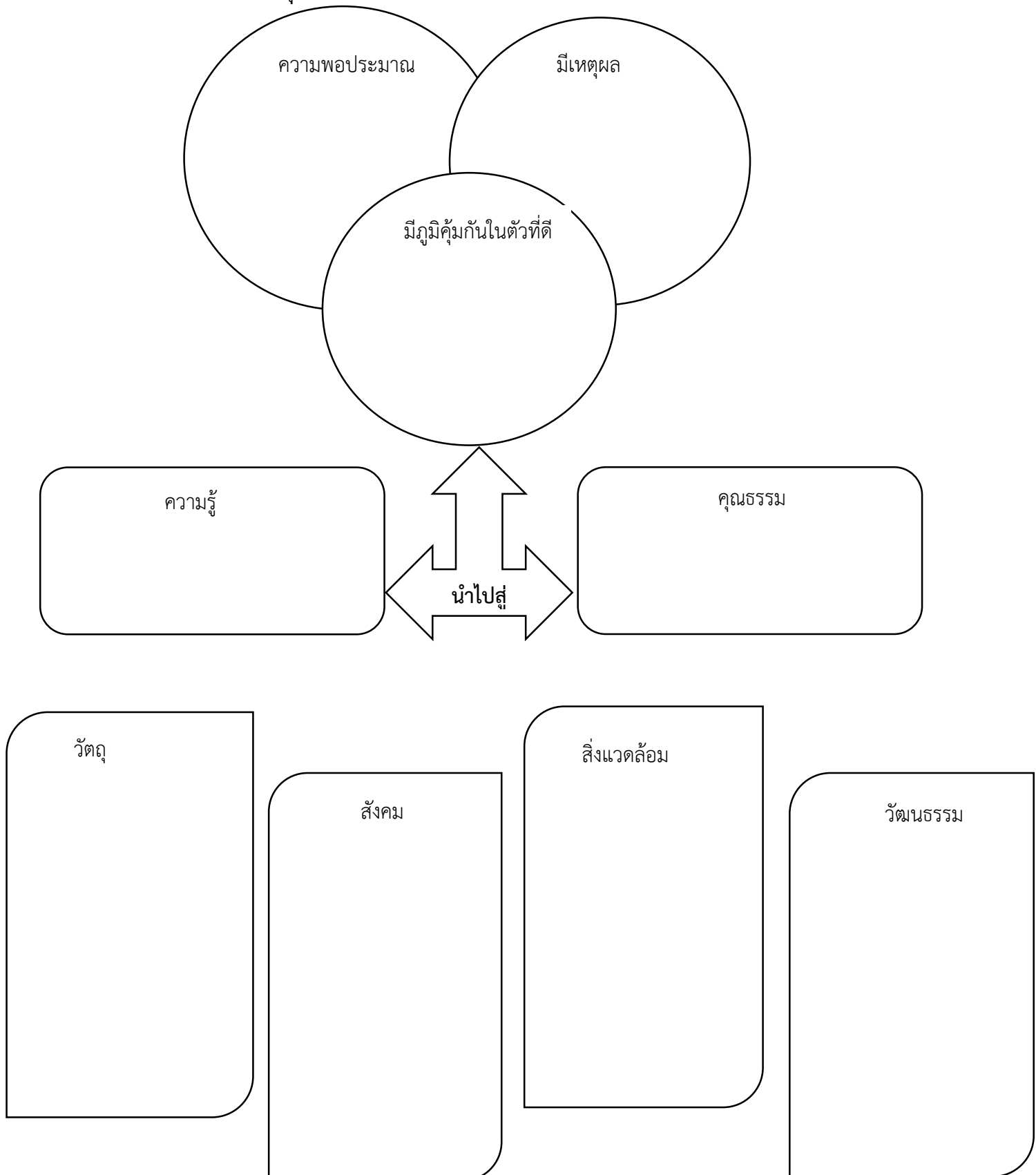
เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของนางขุขุตราไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กลุ่มที่ 4

ถอดบทเรียน

เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระเจ้าฟิมพิสารไปใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบประเมิน แผนผังความคิด (Mind Mapping)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวม คะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของแผนผังความคิด ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของแผนผังความคิดมีความ สนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลง
ในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความ คิดเห็น				การแสดง ความ คิดเห็น				การตรง ต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/ หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก	เวลา 5 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง	เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง ย่อมทำให้ได้ข้อคิดและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างในการนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/6 วิเคราะห์และประพจน์ตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับประวัติของพระมหาธรรมราชาลิไทย และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

ด้านทักษะกระบวนการ

2. อธิบายประวัติของพระมหาธรรมราชาลิไทย และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้
3. วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติของพระมหาธรรมราชา (ลิไทย) และสมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้
4. นำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างจากการศึกษาศาสนิกชนตัวอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
6. นักเรียนมีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พระมหาธรรมราชา (ลิไทย)
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

4.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการตีความ
2. ทักษะการแปลความ
3. ทักษะการวิเคราะห์
4. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. มีความกตัญญู
5. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
6. อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนทำใบงาน กิจกรรมถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปใช้ในชีวิต และทำแผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1.ครูและนักเรียนทบทวนหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวกพุทธสาวิกาที่นักเรียนได้ศึกษาไปและได้นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2) (ครู:ความรู้,เหตุผล นักเรียน:ความรู้คุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2) (ครู:พอประมาณ,เหตุผล) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในสมุด(นักเรียน:ความรู้,คุณธรรม,สังคม วัตถุ,วัฒนธรรม)

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ให้แต่ละกลุ่มย่อยช่วยกันทำใบงาน ดังนี้ **(นักเรียน:พอประมาณ,ความรู้,คุณธรรม,วัตถุ, สังคม)**

- กลุ่มย่อยที่ 1 ทำใบงาน เรื่อง พระมหาธรรมราชา (ลิไทย)
- กลุ่มย่อยที่ 2 ทำใบงาน เรื่อง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

3. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเฉลยคำตอบในใบงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1-2 หัวข้อ ตามความเหมาะสม แล้วให้กลุ่มอื่นที่มีคำตอบที่แตกต่างกันได้เสนอเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้อง**(ครู:พอประมาณ,เหตุผล,ความรู้,คุณธรรม นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)**

4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2 **(นักเรียน:ความรู้)**

คำถาม 1.นักเรียนสามารถนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ไปปฏิบัติในเรื่องใดได้บ้าง

2. เพราะเหตุใด พุทธศาสนิกชนทุกคนจึงต้องศึกษาเกี่ยวกับประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 สรุป

1. นักเรียนแต่ละคนถอดบทเรียน เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปใช้ในชีวิต **(นักเรียน:ความรู้ มีเหตุผล วัตถุ สิ่งแวดล้อม)**

2. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดสำคัญที่ได้รับ **(ครู:พอประมาณ,เหตุผล นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม มีเหตุผล)**

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 3 **(นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม)**

คำถาม 3.ถ้านักเรียนนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปเป็นแนวทางปฏิบัติ ผลที่คาดว่าจะได้รับจะเป็นอย่างไร

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1.ครูชื่นชมนักเรียนที่ได้นำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปเป็นแนวทางปฏิบัติ และปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการเสริมกำลังใจ ให้ไปพัฒนาตนเองต่อไป และเป็นการกระตุ้นหรือปลุกเร้าคุณธรรมให้นักเรียนคนอื่นๆ คิดอยากจะปฏิบัติตามต่อไป **(ครู:ความรู้ มีเหตุผล)**

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปปฏิบัติโดยร่วมมือกันคิดตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบงาน เรื่อง การวางแผนปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา แล้วให้แต่ละคนนำไปปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม และรายงานผลการปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างนักเรียนกับครู **(นักเรียน:ความรู้ มีเหตุผล คุณธรรม วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม)**

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1 **(นักเรียน:ความรู้)**

คำถาม 1.นักเรียนมีวิธีการเสนอแนะผู้อื่นให้ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้อย่างไรบ้าง

1. ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาความรู้เรื่อง พุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก พร้อมกับแนวทางการนำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่านไปประยุกต์ปฏิบัติ และผลที่คาดว่าจะได้รับ (ครู:พอประมาณ ความรู้ มีเหตุผล นักเรียน:พอประมาณ ความรู้ คุณธรรม)

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2 (นักเรียน:ความรู้)

คำถาม 2.นักเรียนได้ข้อคิดจากการศึกษาประวัติของศาสนิกชนตัวอย่างในเรื่องใดบ้าง อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3. ครูมอบหมายให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) (ครู: มีเหตุผล นักเรียน: ความรู้ คุณธรรม สังคม วัตถุ) เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้

- 1)การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติ
- 2)การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา
- 3)การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติศาสนิกชนตัวอย่าง
- 4)การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากชาดก

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก พร้อมกับแนวทางการนำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่านไปประยุกต์ปฏิบัติ และผลที่ได้รับ (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน: ความรู้ สังคม มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ดนัย ไชยโยธา. 2551. พุทธธรรม พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- 3) ใบงาน เรื่อง พระมหากษัตริย์ไทย
- 4) ใบงาน เรื่อง สมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/04>

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1.อธิบายประวัติของพระมหาธรรมราชาลิไทย และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้ 2. วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติของพระมหาธรรมราชา (ลิไทย) และสมเด็จพระสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้ 3.นำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างจากการศึกษาสาสนิกชนตัวอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้	ตรวจใบงานเรื่อง พระมหาธรรมราชา(ลิไทย)	ใบงานเรื่อง พระมหาธรรมราชา(ลิไทย)	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจใบงานเรื่อง สมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส	ใบงานเรื่อง สมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
	ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ 5. นักเรียนมีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีความกตัญญู และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง ข้อคิดจากพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	แบบประเมินแผนผังความคิด เรื่อง ข้อคิด จากพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปใช้ในชีวิต	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปใช้ในชีวิต	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายธง อินทร์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....
.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....
.....

ลงชื่อ

(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

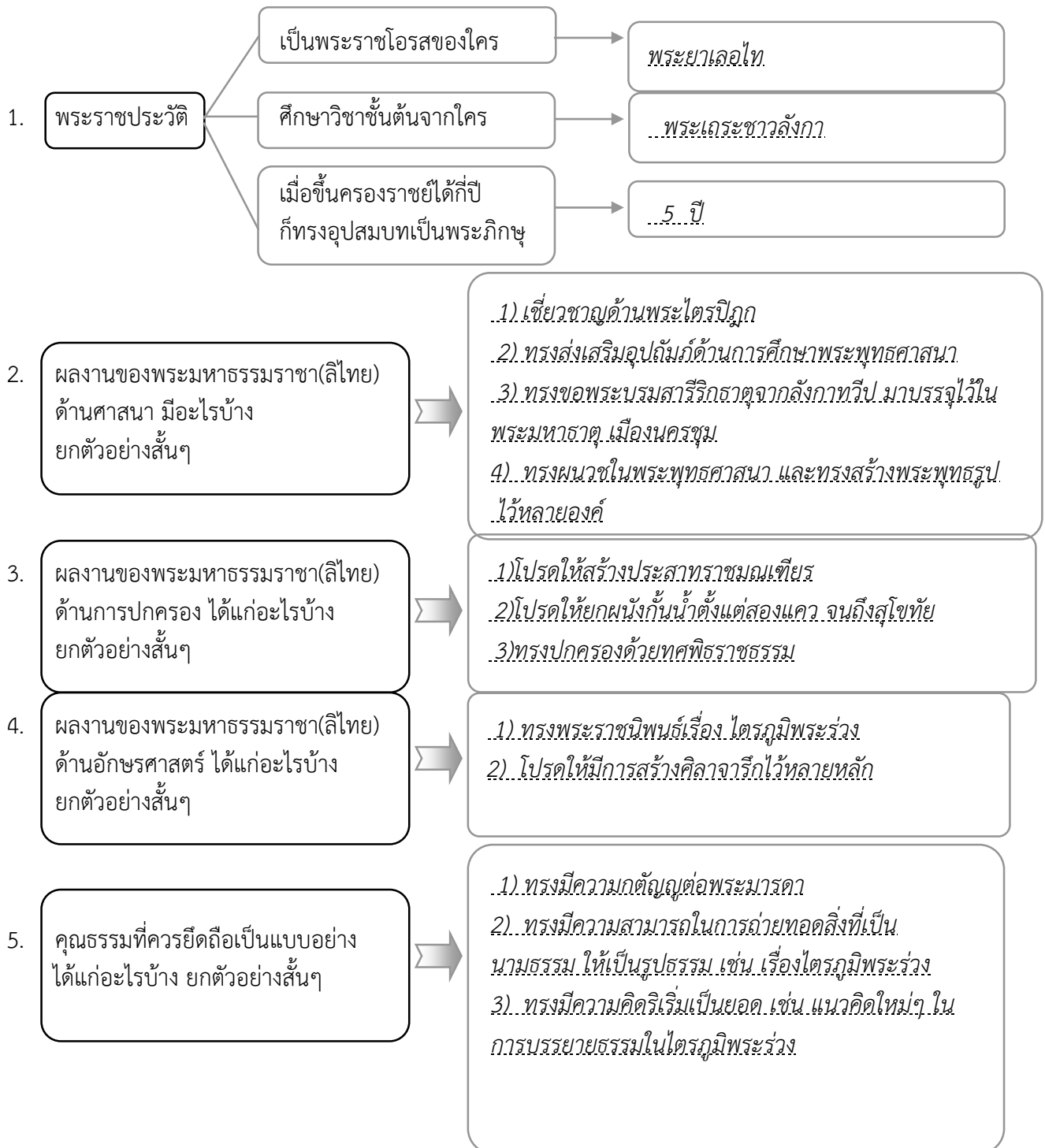
ใบงาน เรื่อง พระมหากษัตริย์ไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- พระราชประวัติ
 - เป็นพระราชโอรสของใคร
 - ศึกษาวิชาขั้นต้นจากใคร
 - เมื่อขึ้นครองราชย์ได้กี่ปี
ก็ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุ
- ผลงานของพระมหากษัตริย์ไทย(ลิไทย)
ด้านศาสนา มีอะไรบ้าง
ยกตัวอย่างสั้นๆ
- ผลงานของพระมหากษัตริย์ไทย(ลิไทย)
ด้านการปกครอง ได้แก่อะไรบ้าง
ยกตัวอย่างสั้นๆ
- ผลงานของพระมหากษัตริย์ไทย(ลิไทย)
ด้านอักษรศาสตร์ ได้แก่อะไรบ้าง
ยกตัวอย่างสั้นๆ
- คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ

เฉลย ใบงาน เรื่อง พระมหากษัตริย์ไทย (ลิไทย)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ใบงาน เรื่อง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

2.สาเหตุสำคัญที่ทำให้สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสผนวชเป็นภิกษุ

.....

.....

.....

.....

3.งานด้านจัดการทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

4.งานพระนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

5.คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

เฉลย ใบงาน เรื่อง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

2.สาเหตุสำคัญที่ทำให้สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสผนวชเป็นภิกษุ

ตอบ 1) ได้กัลยาณมิตรผู้แนะนำในทางที่ดี คือ หมอปีเตอร์ เคาวัน จึงทำให้สนใจศึกษาศาสนาในพระพุทธศาสนา

2) มีพระอาจารย์ดี เช่น พระจันทโรจรัญคุณ พระธรรมรักขิต และพระอุปัชฌายาจารย์คอยตักเตือน

3) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีกระแสพระราชดำรัสชักชวนให้ผนวช

3.งานด้านจัดการทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ

ตอบ1) ทรงจัดสอนภิกษุสามเณรผู้บวชใหม่ให้เรียนพระธรรมวินัย

2) ทรงจัดให้สวดมนต์ในพรรษาทุกวัน และออกเสียงให้ถูกต้อง

3) ทรงจัดให้ภิกษุที่พรรษาค่ำกว่า 5 ที่จับนักธรรมมาเรียนบาลีทั้งหมด

4) ทรงจัดตั้งมหาจุฬาราชวิทยาลัย

5) ทรงจัดการเรียนการสอนทั้งหนังสือไทยและความรู้ในศาสตร์อื่นควบคู่กันไป

6) ทรงฝึกพระธรรมกถึก จนสามารถแสดงธรรมปากเปล่าได้

7) ทรงจัดตั้งการฟังธรรมสำหรับเด็กวัดในวันธรรมสวนะ

4.งานพระนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ -นวโกวาท

- ธรรมวิจารณ์

- พุทธประวัติ

- วินัยมุข เล่ม 1-3

- ธรรมวิภาค

- แบบเรียนบาลีไวยากรณ์

5.คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ 1) ทรงมีความใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา พยายามเอาแบบอย่างที่ดีจากผู้ที่ประทับใจ

2) ทรงมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ทรงกราบไหว้พระภิกษุที่อายุพรรษามากกว่าสมัยเป็นคฤหัสถ์ทำความเคารพครูอาจารย์ผู้ถวายความรู้

3) ทรงมีทริโอดตัปปะ สมัยยังเป็นคฤหัสถ์เคยประพฤตินิสสัยสุร่าย ไม่เหมาะสม แต่ต่อมาละอายก็ปรับปรุงตน

แบบประเมิน แผนผังความคิด (Mind Mapping)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวม คะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของแผนผังความคิด ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของแผนผังความคิดมีความ สนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียสละ				การรับฟังความคิดเห็น				การแสดงความคิดเห็น				การตรงต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/ หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พระรัตนตรัย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 10 ชั่วโมง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระรัตนตรัยมีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนและชาวโลก ดังนั้นทุกคนจึงควรแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยอย่างเหมาะสม

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของพระรัตนตรัยได้

ด้านทักษะกระบวนการ

2. ปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
4. นักเรียนมีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พระรัตนตรัย
 - ธรรมคุณ 6

4.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการวิเคราะห์
2. ทักษะการสร้างความรู้
3. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนกิจกรรมกลุ่ม ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง พระรัตนตรัย และทำผังแมงมุม (Spider Man)

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความรู้สึกขณะสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย ซึ่งนักเรียนอาจตอบได้หลากหลายตามความรู้สึกของแต่ละคน เช่น *(ครู:พอประมาณ มีเหตุผล)*
 - รู้สึกว่า จิตใจแน่วแน่อยู่กับการสวดมนต์
 - ศรัทธาในพระพุทธศาสนา
 - พระพุทธเจ้ามีพระคุณต่อมวลมนุษย์
 - จิตใจสงบไม่ว้าวุ่น

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงองค์ประกอบของพระรัตนตรัย ซึ่งล้วนมีพระคุณต่อชาวโลก ดังนั้นชาวพุทธทุกคนควรรำลึก ถึงพระคุณของพระรัตนตรัยอยู่เสมอ และประพฤติตนอย่างเหมาะสมเป็นการตอบแทนคุณูปการ ซึ่งนักเรียนควรทำความเข้าใจกับพระธรรมคุณ คือ คุณธรรมของพระธรรม มี 6 ประการ *(ครู:ความรู้ มีเหตุผล คุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)*

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. นักเรียนรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 6-8 คน ตามความสมัครใจให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ธรรมคุณ หรือคุณของพระธรรม 6 ประการ ดังนี้ *(นักเรียน:พอประมาณ สังคม)*
 - 1) สวากขาโต ภคเวตา ธัมโม
 - 2) สันติภูมิโก
 - 3) อกาลิโก
 - 4) เอหิปัสสิโก
 - 5) โอปนยิโก
 - 6) ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ

2.สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในสมุด โดยทำเป็นผังแมงมุม (Spider Man)_(นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม)

3.นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด (นักเรียน:ความรู้)

คำถาม เพราะเหตุใด พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงยังสามารถนำไปปฏิบัติได้จนถึงปัจจุบัน (เพราะเป็นสิ่งที่ป็นจริงตลอดเวลา ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย)

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นว่า (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล) จะปฏิบัติตนตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าได้อย่างไรบ้าง ซึ่งนักเรียนแต่ละคนสามารถตอบได้อย่างหลากหลายตามประสบการณ์ของนักเรียน (นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม)
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันถอดบทเรียน เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ) (นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม สังคม วัตถุ สิ่งแวดล้อม)
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด (นักเรียน:ความรู้)

คำถาม พระธรรมมีคุณค่าต่อทุกคนหรือไม่ อธิบายเหตุผล

4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานถอดบทเรียน เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ) หน้าชั้นเรียน ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม (ครู:ความรู้ เหตุผล นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม วัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม)
5. นักเรียนช่วยกันสรุปความสำคัญของพระธรรมคุณ ครูเน้นย้ำให้นักเรียนปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา (ครู:ความรู้ เหตุผล นักเรียน:ความรู้ เหตุผล สังคม)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : ประกายพริ้ง.
 - (2) วศิน อินทสระ. 2548. หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด (เครือน้ำทอง).
- 3) ใบงาน เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ)

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/04>

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายความหมายและความสำคัญของพระรัตนตรัยได้ 2. ปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยได้อย่างเหมาะสม	ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	(ประเมินตามสภาพจริง)
	ตรวจใบงานเรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ)	ใบงานเรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ)	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
	ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ 4. นักเรียนมีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย	สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจผังแมงมุม (Spider Man) เรื่อง ธรรมคุณ หรือคุณของพระธรรม 6 ประการ	ผังแมงมุม (Spider Man) เรื่อง ธรรมคุณ หรือคุณของพระธรรม 6 ประการ	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง พระรัตนตรัย	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง พระรัตนตรัย	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

ลงชื่อ.....

(นายธง อินทร์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

ลงชื่อ

(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. บุคคลหว่านพืชเช่นไร ย่อมได้รับผลเช่นนั้น มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด
 - ก. กงเกวียน กำเกวียน
 - ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - ค. น้ำขุ่นอยู่ใน น้ำใสอยู่นอก
 - ง. ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด
2. สันติภูริโก มีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ใดมากที่สุดในพุทธประวัติ
 - ก. เจ้าชายสิทธัตถะทรงเห็นเทวทูต 4 คือคนแก่ คนเจ็บ คนตายและบรรพชิต
 - ข. ทรงประลองศิลปะศาสตร์ยกศรอันหนัก ดิดสายศรเสียงสนั่นกระหึ่มเมือง
 - ค. การบำเพ็ญทุกรกิริยาของพระพุทธเจ้า
 - ง. การผจญมารของพระพุทธเจ้า
3. . เมื่อครั้งที่เกศแก้วเป็นวัยรุ่นนั้น เธอจัดว่าเป็นคนสวยคนหนึ่ง แต่ขณะนี้เมื่อเธอเข้าสู่วัยชรา ผิวหนังก็เหี่ยว ย่น ตาก็มองไม่ค่อยเห็น หูก็ตึง การกินอาหารก็ค่อนข้างลำบาก ไม่ค่อยรู้รส ครั้นเข้าครัวทำอาหาร ตั้งหม้อแกงทิ้งไว้นานไหม้ เธอก็ไม่ได้กลิ่น ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับเรื่องใด
 - ก. รูป
 - ข. เวทนา
 - ค. สัญญา
 - ง. วิญญาณ
4. น้องปุยฝ้ายจำได้ว่า เมื่อห้าปีที่แล้วตอนปิดภาคเรียน คุณแม่และคุณพ่อเคยพาไปเที่ยวบางแสน จากเหตุการณ์นี้มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด
 - ก. สัญญา
 - ข. เวทนา
 - ค. สังขาร
 - ง. วิญญาณ
5. ความหมายของกรรมตามทัศนะของพระพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด
 - ก. ประกอบถูกผิดอยู่ที่หัว
 - ข. กนกพรนั่งกางเกงขาสั้นเข้าไปทำบุญที่วัด
 - ค. ชาติชายสอบได้ที่ 1 เขาทบทวนเนื้อที่เรียนมาทุกวัน
 - ง. พลอยแสงเป็นคนอ้วนอยากผอมจึงไปดูดไขมันจากคลินิกเถื่อน
6. การกระทำของบุคคลในข้อใดสอดคล้องกับหลักกรรมดีที่ให้ผล “สมบัติ”
 - ก. ทองกวาวขยันเรียนมากขึ้น เพราะไม่อยากเรียนซ้ำชั้นอีก
 - ข. เฉลิมพลไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษถูกแม่บังคับให้ท่องศัพท์ทุกวัน
 - ค. ฤทธิไกรต้องรีบกลับบ้านมาช่วยพ่อแม่ตั้งร้านขายเสื้อผ้าที่ตลาดนัด
 - ง. ปรกาศดาวขยันทำงานทำให้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้างานฝ่ายบุคคล
7. ประพันธ์ชวนสมเกียรติและสมชายไปเที่ยวสถานบันเทิง ทั้งสามคนดื่มสุราจนมึนเมา ตอนเช้าสมเกียรติไม่สามารถไปทำงานได้ ส่วนสมชายถือโอกาสไปเยี่ยมสมเกียรติและไม่ไปทำงานเช่นกัน สมเกียรติและสมชายมีการกระทำที่จัดอยู่ในอบายมุขข้อใด
 - ก. ชอบเที่ยวกลางคืน ชอบดูการละเล่น
 - ข. เกียจคร้านการทำงาน เล่นการพนัน ชอบดูการละเล่น
 - ค. ดิดสุราและของมึนเมา ชอบเที่ยวกลางคืน คบคนชั่วเป็นมิตร
 - ง. ชอบดูการละเล่น เกียจคร้านการทำงาน เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร

8. อำนาจขโมยโทรศัพท์เครื่องใหม่ของเพื่อนเพราะความอยากรู้ จากเหตุการณ์นี้ตรงมีความสัมพันธ์ตรงกับ
อภุศลกรรมบถ 10 ข้อใด

ก. กายทุจริต วจีทุจริต

ข. วจีทุจริต มโนทุจริต

ค. กายทุจริต มโนทุจริต

ง. กายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต

9. อตถิสุข มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

ก. เด่นชัย เป็นคนหบตีในจังหวัดที่ผู้คนนับถือ

ข. สีน เป็นกรรมกรรับจ้างแต่ไม่เคยเป็นหนี้ใคร

ค. กนกพร กินอาหารภัตตาคารเป็นประจำเมื่อถึงวันหยุด

ง. จินตามณีชอบเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด

10. ลัดดาวัลย์ชอบทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน จากข้อความดังกล่าวมี
ความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

ก. อนุวัชสุข

ข. นิรามิสสุข

ค. อนุณสุข

ง. โภคสุข

11. ศึกษานักศึกษาแพทย์จบใหม่ หลักธรรมใดหากศึกษานำไปปฏิบัติตามแล้วจะเป็นหนทางไปสู่ความ
เจริญก้าวหน้าของชีวิตในอนาคต

ก. สุข 2

ข. ดรุณธรรม 6

ค. กุศลกรรมบถ 10

ง. กุลจิรัฏฐิติธรรม 4

12. การรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบ จะเป็นพื้นฐานให้มีทักษะในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ถูกวิธี
ก่อให้เกิดการคิดอย่างมีระบบ จากข้อความดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

ก. พุทธศาสนสุภาษิต

ข. มัชฌิมาปฏิปทา

ค. โยนิโสมนสิการ

ง. อริยสัจ 4

13. หลักปฏิบัติในการทำให้อุบรอบมีความสุข สอดคล้องกับกุลจิรัฏฐิติธรรม 4 ข้อใดมากที่สุด

ก. แม่ของนกน้อยทำบัญชีครัวเรือนประมาณการใช้จ่ายในครอบครัว

ข. พ่อของมนูเป็นคนรักครอบครัวและรักลูกมากชอบช่วยแม่ทำงานบ้านด้วย

ค. แม่ของวนิดาเก็บเสื้อผ้าเก่าของตัวเองมาแก้ไขใหม่ให้ทันสมัยใส่ไปทำงาน

ง. พ่อและแม่ของพลอยใส่ไปเดินห้างทุกวันอาทิตย์ช่วยกันเตรียมของกินของใช้ไว้ไม่ให้ขาด

14. อนาคตเก็บโทรศัพท์ได้จากสนามฟุตบอลจึงนำไปคืนครูประจำชั้น จากข้อความดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับ
ข้อใดมากที่สุด

ก. กายสุจริต มโนสุจริต

ข. วจีสุจริต กายสุจริต

ค. มโนสุจริต วจีสุจริต

ง. กายสุจริต มโนทุจริต วจีสุจริต

15. การกำหนดจิตอยู่ที่เท้า มือประสานกันไว้ด้านหน้าหรือด้านหลัง ใช้จิตกำหนดอาการที่เท้ากำลังก้าวเดินใน
แต่ละครั้งอย่างช้าๆ ปล่อยจิตให้พ้นจากความกังวล มีความสอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด

ก. กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน

ข. จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน

ค. ธรรมานุปัสสนาสติปัฏฐาน

ง. เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน

16. “ผู้ดื่มน้ำเมาจะทำให้เกิดผลตามมามากหลายประการ” ข้อความดังกล่าวใครปฏิบัติได้ถูกต้องที่สุด

ก. เมาขับ โดนจับแน่

ข. ดื่มไม่ขับ กลับปลอดภัย

ค. ดื่มและขับ กลับบ้านดีกว่า

ง. โตด้วยน้ำเมา อย่าเสียคนด้วยน้ำเมา

17. น้ำทิพย์เป็นคนเรียบร้อย พุดจาไพเราะ สุภาพ มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ มีจิตอาสา การจะทำแบบนี้ย่อมสม่ำเสมอจากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ มีความสัมพันธ์หลักธรรมข้อใดมากที่สุด

ก. วุฑฒิธรรม 4

ข. พรหมวิหาร 4

ค. สังคหวัตถุ 4

ง. อธิปไตย 3

18. การปกครองแบบเผด็จการ มักจะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างผู้นำประเทศกับประชาชน จากข้อความนี้มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมข้อใดมากที่สุด

ก. คณาธิปไตย

ข. อัตตาธิปไตย

ค. โลกาธิปไตย

ง. ธัมมาธิปไตย

19 หากต้องการหลีกเลี่ยงความรุนแรงที่เกิดจากความไม่รู้ ควรปฏิบัติตนตามหลักธรรมข้อใด

ก. อคติ 4

ข. อริยทรัพย์ 7

ค. วุฑฒิธรรม 4

ง. พรหมวิหาร 4

20. หลักธรรมใดมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามัคคีของคนในสังคมมากที่สุด

ก. สังคหวัตถุ 4

ข. วุฑฒิธรรม 4

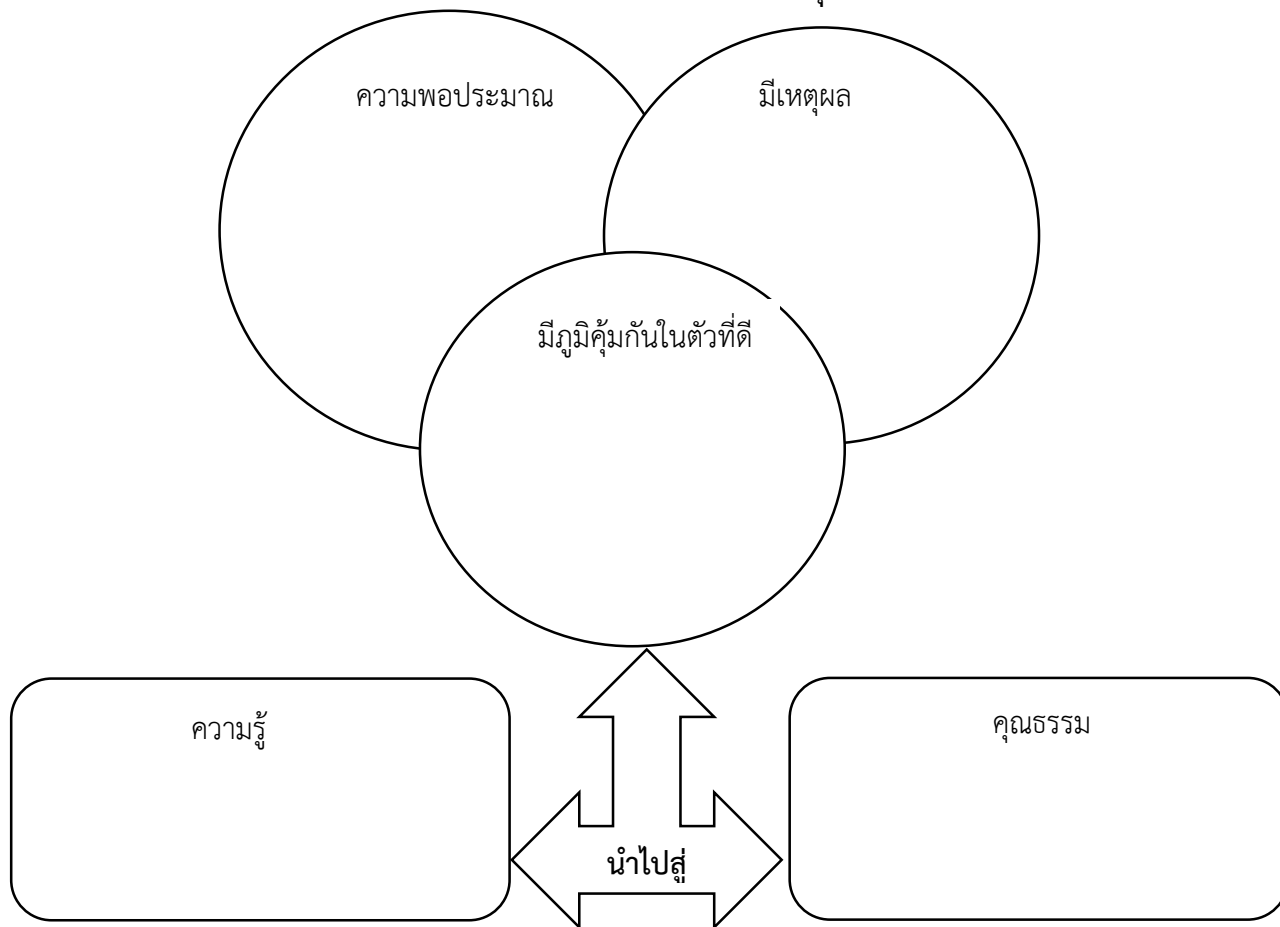
ค. พรหมวิหาร 4

ง. สาราณียธรรม 4

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

1. ข 2. ค 3. ง 4. ค 5. ค 6. ง 7. ค 8. ค 9. ก 10. ข 11. ข
12. ค 13. ข 14. ก 15. ก 16. ข 17. ค 18. ข 19. ค 20. ง

ถอดบทเรียน
เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ)

วัตถุประสงค์

สังคม

สิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรม

แบบประเมิน ผังแมงมุม (Spider Man)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวม คะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของผังแมงมุม (Spider Man) ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของผังแมงมุม (Spider Man) มีความสนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียสละ				การรับฟังความคิดเห็น				การแสดงความคิดเห็น				การตรงต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/ หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ชั้น 5 (อายตนะ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 10 ชั่วโมง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ชั้น 5 (อายตนะ) เป็นธรรมที่ควรรู้ (ทุกข์) และนำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ เข้าใจความหมายและการกระทำตามหลักชั้น 5 (อายตนะ)

ด้านทักษะกระบวนการ

2. อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักชั้น 5 (อายตนะ) และนำไปประยุกต์ปฏิบัติ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. นักเรียนมีวินัยในการเรียนรู้

4. นักเรียนมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อริยสัจ 4

- ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

: ชั้น 5

➤ อายตนะ

4.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการวิเคราะห์

2. ทักษะการสร้างความรู้
 3. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
- 5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง สาเหตุที่ก่อให้เกิดทุกข์ และทำผังมโนทัศน์ (Concept map)

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำภาพของคนในวัยต่างๆ และมีอิริยาบถหลากหลายมาให้นักเรียนดู ตัวอย่างเช่น (ครู:มีเหตุผล วัตถุ)

- ภาพดาราสาว
- ภาพนักกีฬาหนุ่ม
- ภาพเด็กชายและเด็กหญิง วัยประมาณ 2-3 ปี
- ภาพคนชราชาย-หญิง
- ภาพผู้ป่วย

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงองค์ประกอบของชีวิต มี 5 ประการ เรียกว่า ขั้น 5 คือ “รูป” ส่วนที่เป็นร่างกาย “เวทนา” ได้แก่ความรู้สึก เช่น (ครู:ความรู้ มีเหตุผล)
 - มองเห็นภาพดาราสาวสวย มองดูแล้วรู้สึกสบายใจ เรียกว่า สุขเวทนา
 - มองดูภาพนักกีฬาหนุ่ม ดูแล้วรู้สึกเฉยๆ เรียกว่า อุเบกขาเวทนา
 - มองดูภาพคนป่วยแล้วมีความรู้สึกไม่สบายใจ เรียกว่า ทุกขเวทนา
 จากนั้นสามารถแยกแยะได้ จัดว่าเป็น “สัญญา” เช่น ดูภาพดาราสาวก็แยกแยะได้ว่า ดาราสาวนั้นมี ส่วนประกอบของร่างกายอะไรบ้าง “สังขาร” คือ สิ่งที่ปรุงแต่ง คือ มองภาพดาราสาว สวยอยากเอามือไปสัมผัส “วิญญาณ” คือ การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และใจ
2. ครูนำภาพเด็ก ผู้ป่วย แพทย์ และนักธุรกิจมาให้นักเรียนลองยกตัวอย่างให้สอดคล้องกับขั้น 5 ครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพิ่มเติม (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล)
3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าอายตนะ คือ จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้น 5 กับสิ่งที่อยู่ภายนอกตัวเรา อายตนะจัดเป็นองค์ประกอบของวิญญาณ คือ การรับรู้ ในการรับรู้จะต้องมีผู้รู้และสิ่งที่ถูกรู้ ขั้น 5 คือ ผู้รู้ ซึ่งรับรู้ผ่านอายตนะภายใน ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ส่วนสิ่งที่ถูกรู้ คือ รูป เสียง กลิ่น รส การสัมผัส และการนึกคิด (ธรรมารมณ์) เรียกว่า อายตนะภายนอก อายตนะภายในเป็นเครื่องเชื่อมต่อใจกับโลกภายนอก(ครู:ความรู้ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

4. นักเรียนถอดบทเรียน เรื่อง สาเหตุที่ก่อให้เกิดทุกข์ (นักเรียน:ความรู้ วัตถุ สังคม วัฒนธรรม)

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการรับรู้ ซึ่งประกอบด้วย ผู้รู้ และสิ่งที่ถูกรู้ (ครู:ความรู้ เหตุผล สังคม นักเรียน:ความรู้ เหตุผล สังคม)
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2 (นักเรียน:ความรู้)

คำถาม 1.การที่คนเรามีความรู้สึกสบายใจหรือทุกข์ใจนั้น สอดคล้องกับขั้น 5 อย่างไร
(เป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบของขั้น 5 ในเรื่องเวทนา เป็นความรู้สึกละเอียดต่อสิ่งที่รับรู้)

- 2.“ได้เห็นภาพเด็กน่ารัก จึงเอื้อมมือไปหยิบภาพนั้น” ข้อความนี้สอดคล้องกับขั้น 5 อย่างไร
(1. รูป ส่วนที่เป็นภาพเด็ก
2. เวทนา รู้สึกว่าสบายใจ เมื่อดูภาพ
3. สัญญา แยกแยะได้ว่าเป็นภาพเด็กน่ารัก
4. สังขาร แรงจูงใจให้เอื้อมไปหยิบรูปภาพเด็ก
5. วิญญาณ การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5)

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของขั้น 5 เกี่ยวกับอายตนะ นักเรียนสรุปองค์ความรู้ เป็นผังมโนทัศน์ (Concept map) (ครู:ความรู้ สังคม นักเรียน:ความรู้ วัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
2. บัตรภาพ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/04>

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1.นักเรียนมีความรู้ เข้าใจ ความหมายและการกระทำตามหลักขั้น 5 (อายตนะ) 2.อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักขั้น 5	สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจ ผังมโนทัศน์ เรื่อง ขั้น 5	ผังมโนทัศน์ เรื่อง ขั้น 5	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
(อายตนะ) และนำไป ประยุกต์ปฏิบัติ 3.นักเรียนมีวินัยในการเรียนรู้ 4.นักเรียนมีความรับผิดชอบ งานที่ครูมอบหมาย	ตรวจถอดบทเรียนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง สาเหตุที่ก่อให้เกิดทุกข์	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง สาเหตุ ที่ก่อให้เกิดทุกข์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายธง อินทร์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....
.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....
.....

ลงชื่อ

(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

บัตรภาพ

ภาพดาราสาว

ภาพนักกีฬาหนุ่ม

ภาพเด็กหญิงและเด็กชาย

ภาพคนชราชาย-หญิง

ภาพคนไข้

ภาพเด็ก

ภาพผู้ป่วย

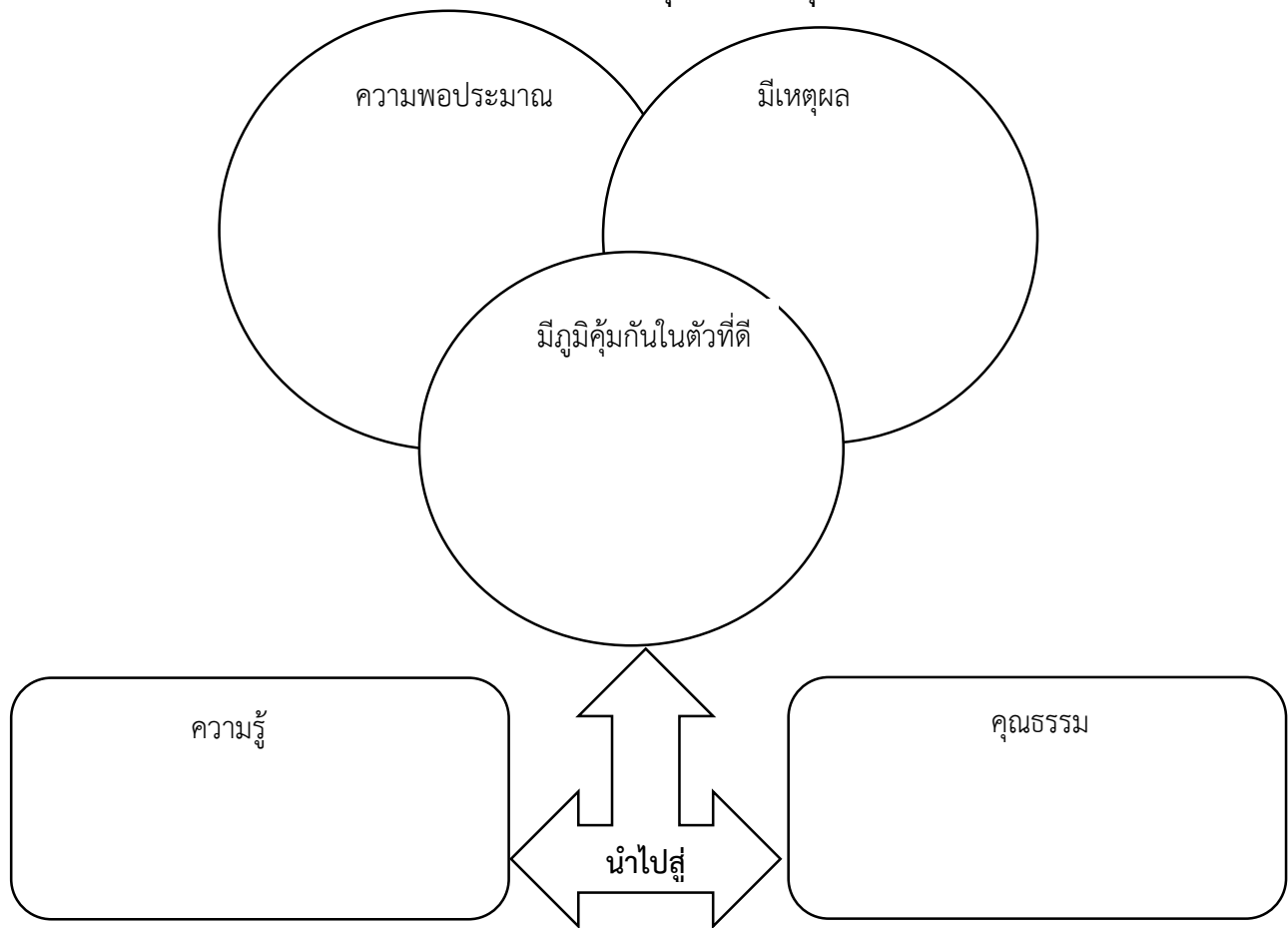
ภาพแพทย์

ภาพนักธุรกิจ

ถอดบทเรียน
เรื่อง สาเหตุที่ก่อให้เกิดทุกข์

วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
-------	-------	-------------	----------

แบบประเมิน ผังมโนทัศน์ (Concept Map)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง :ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวม คะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของผังมโนทัศน์ (Concept Map)ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของผังมโนทัศน์ (Concept Map)มีความสนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลง
ในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความ คิดเห็น				การแสดง ความ คิดเห็น				การตรง ต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง สมบัติ 4 และวิบัติ 4

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 10 ชั่วโมง

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมบัติ 4 เป็นหลักธรรมที่สนับสนุนกรรมดีให้เกิดผล ส่วนวิบัติ 4 เป็นสิ่งสนับสนุนให้กรรมชั่วให้ผล ซึ่งบุคคลควรหลีกเลี่ยง เพราะจะนำไปสู่ความทุกข์สมบัติ 4 เป็นหลักธรรมที่สนับสนุนกรรมดีให้เกิดผล ส่วนวิบัติ 4 เป็นสิ่งสนับสนุนให้กรรมชั่วให้ผล ซึ่งบุคคลควรหลีกเลี่ยง เพราะจะนำไปสู่ความทุกข์

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ เข้าใจความหมายและการกระทำตามหลักสมบัติ 4 และวิบัติ 4

ด้านทักษะกระบวนการ

2. อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักสมบัติ 4 และวิบัติ 4 พร้อมกับหลีกเลี่ยงการปฏิบัติได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

● อริยสัจ 4

- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)

: หลักกรรม

➤ สมบัติ 4

➤ วิบัติ 4

4.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการวิเคราะห์
2. ทักษะการสร้างความรู้
3. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำหลักกรรม(สมบัติ 4 วิบัติ 4) ไปใช้ในชีวิต และแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง สมบัติ 4 กับวิบัติ 4

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำบทกลอนมาแจกให้นักเรียนแต่ละคนอ่าน ซึ่งเป็นบทกลอนที่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการทำความดี กรรมชั่ว 3 บท คือ **(ครู:พอประมาณ นักเรียน:ความรู้)**
 - บุญกรรม - ทำความดี - ทำการใหญ่
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงข้อคิดที่ได้จากบทกลอน ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้หลากหลาย **(ครู:พอประมาณ เหตุผล นักเรียน:ความรู้ เหตุผล)** เช่น
 - คนทำดีย่อมได้ดี
 - การทำความดีย่อมได้ผลที่เป็นกุศล
 - จะทำอะไรก็ให้ยึดหลักธรรมเป็นที่พึ่ง
 - ธรรมะเป็นอาวุธที่สามารถปราบศัตรูได้
 - ให้ทุกข์แก่ผู้อื่น ทุกข์ย่อมตอบสนองตนเอง

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์นั้นมีหลายประการ ซึ่งจัดอยู่ในหลักธรรมที่ควรละเพื่อไม่ให้เกิดทุกข์ ได้แก่ หลักกรรม (สมบัติ 4 และวิบัติ 4) แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมถึงความหมายของหลักกรรม ผลของกรรม ซึ่งมีทั้งผลชั้นในและผลชั้นนอก **(ครู:ความรู้ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)**

2. นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง หลักกรรม (สมบัติ 4 และวิบัติ 4) จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในสมุดเพื่อเป็นความรู้ประกอบการถอดบทเรียน เรื่อง หลักกรรม(สมบัติ 4 วิบัติ 4) เสร็จแล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง **(นักเรียน:ความรู้ เหตุผล คุณธรรม)**

สังคม วัตถุ วัฒนธรรม)

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอ ถอดบทเรียน เรื่อง หลักกรรม(สมบัติ 4 วิบัติ 4) (ครู:ความรู้ นักเรียน:ความรู้ วัตถุ สังคม)
2. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตนตามหลักกรรมสมบัติ 4 และการนำไปใช้ชีวิตประจำวัน(ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ วัฒนธรรม)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักกรรม (สมบัติ 4 และวิบัติ 4) (ครู:ความรู้ เหตุผล)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด (นักเรียน:ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เหตุผล คุณธรรม)

คำถาม “เดชาชาติเป็นดารารูปหล่อ มีการศึกษาดี ได้รับความนิยมนจากคนทั้งประเทศเป็นเวลานาน” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับสมบัติ 4 อย่างไร

1. อุปนิสัยดี มีร่างกายสง่างาม
2. คติสมบัติ อยู่ในถิ่นที่เจริญ เพราะมีเทคโนโลยีในการสื่อสารได้ทั่วประเทศ และเขาได้รับการศึกษาดี
3. กาลสมบัติ สังคมมีความสงบ
4. ปโยคสมบัติ เขาปฏิบัติตนดีสม่ำเสมอจึงได้รับความนิยมนเป็นเวลานาน

ขั้นที่ 3 สรุป

- 1.นักเรียนร่วมกันสรุปความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสมบัติ 4 และวิบัติ 4 โดยทำเป็นแผนผังความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) (นักเรียน:พอประมาณ ความรู้ คุณธรรม สังคม วัตถุ)
- 2.ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปโดยหาเหตุผลประกอบผลของการปฏิบัติตนตามสมบัติ 4 และวิบัติ 4 (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ สังคม วัฒนธรรม)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : ประกายพริก.
 - (2) ราชาธรรมา, พระ (ประยูร ธมฺมจิตโต). 2539. อนุทินธรรมะ ธรรมะสำหรับ 365 วัน. กรุงเทพมหานคร : พุทธธรรม.
- 3) ตัวอย่างบทกลอน

4) ใบงาน เรื่อง สมบัติ 4 วิบัติ 4

9.2 แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- http://www.84000.org/tipitaka/dicid_item.php?i=176

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. นักเรียนมีความรู้ เข้าใจ ความหมายและการกระทำตาม หลักสมบัติ 4 และวิบัติ 4 2. อธิบายความหมายและการ กระทำตามหลักสมบัติ 4 และวิบัติ 4พร้อมกับหลักเลียงการปฏิบัติได้ 3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการ ทำงาน รับผิดชอบงานที่ครู มอบหมาย	ตรวจใบงาน เรื่อง สมบัติ 4 วิบัติ 4	ใบงาน เรื่อง สมบัติ 4 วิบัติ 4	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตความมีวินัย ใฝ่ เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการ ทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจแผนผัง ความเหมือน และความแตกต่าง (Compare and Contrast)	แผนผัง ความเหมือนและความ แตกต่าง (Compare and Contrast)	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจถอดบทเรียนตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง เรื่อง การนำหลัก กรรม(สมบัติ 4 วิบัติ 4) ไป ใช้ในชีวิต	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำ หลักกรรม(สมบัติ 4 วิบัติ 4) ไป ใช้ในชีวิต	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ
(นางแพรทอง มูลเทพ)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

ลงชื่อ.....
(นายธง อินธุ์)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....

ลงชื่อ
(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)
ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เอกสารประกอบการสอน
ตัวอย่างบทกลอน

บุญกรรม

บุญเอ๋ย บุญกรรม
ใครทำย่อมดลผลสนอง
ให้ทุกข์แก่ท่านเวรจอง
ทุกข์นั้นคงต้องถึงตน
ให้สุขแก่ท่านหมั่นกอบ
สุขตอบดีเด่นเป็นผล
กฎกรรมธรรมชาติสากล
พึงยลยังคิดเตือนจิตเอย.

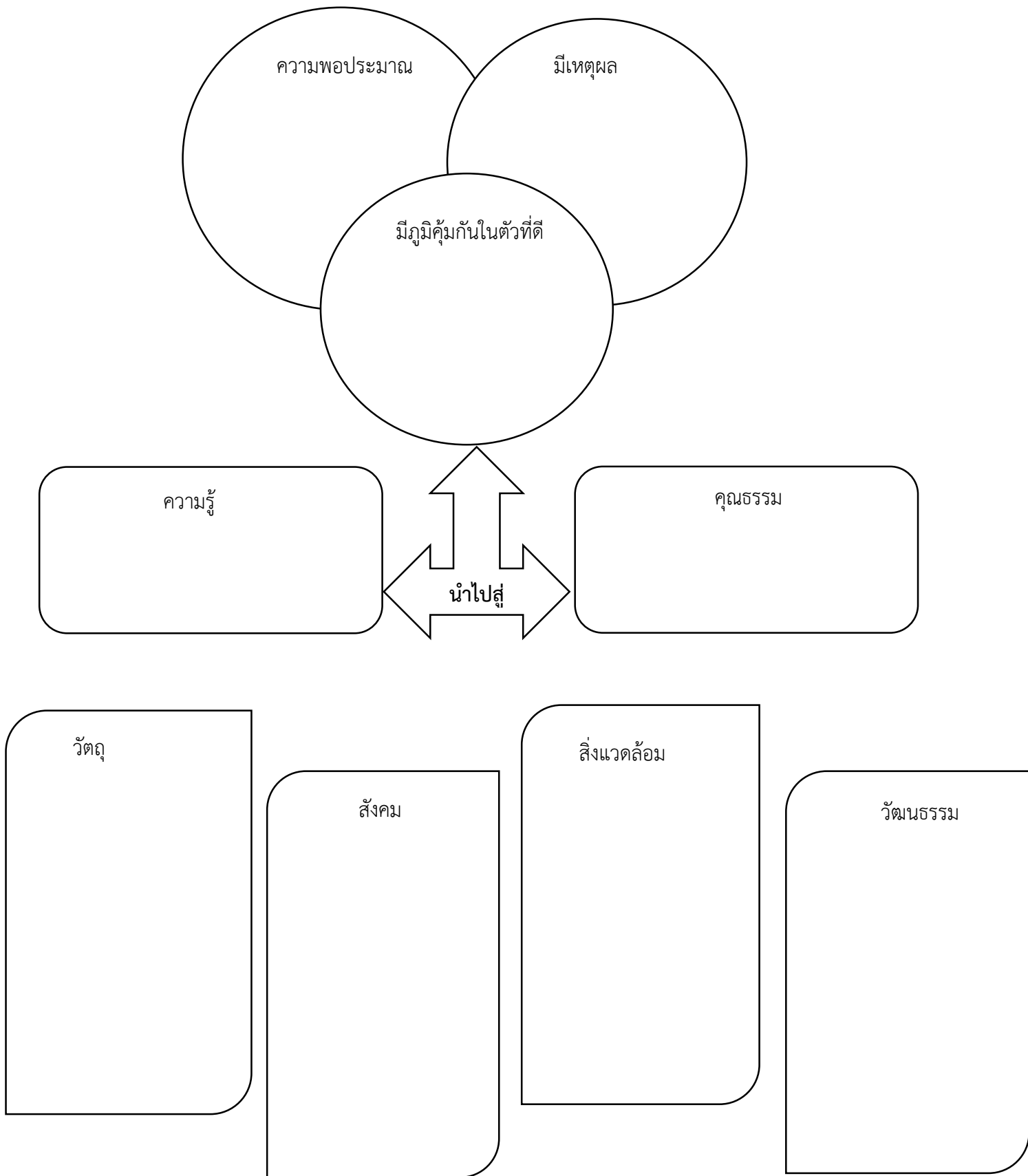
ทำความดี

ทำความดีพาลเกลี้ยงแสงกล่าวหา
ปราชญ์ไม่นึกนำพาหรือแยแส
ด้วยความดีโชติช่วงในดวงแด
เกิดผลแก่สังคมนิยมนิยม
ดุจหิ่งห้อยนินทาดวงอาทิตย์
หากลองคิดก็จะแลเห็นแจ้ง
ไม่สะเทือนผู้เป็นปราชญ์ฉลาดล้ำ
ซึ่งจะนำแต่ประโยชน์สุขโสถ์เอย.

ทำการใหญ่

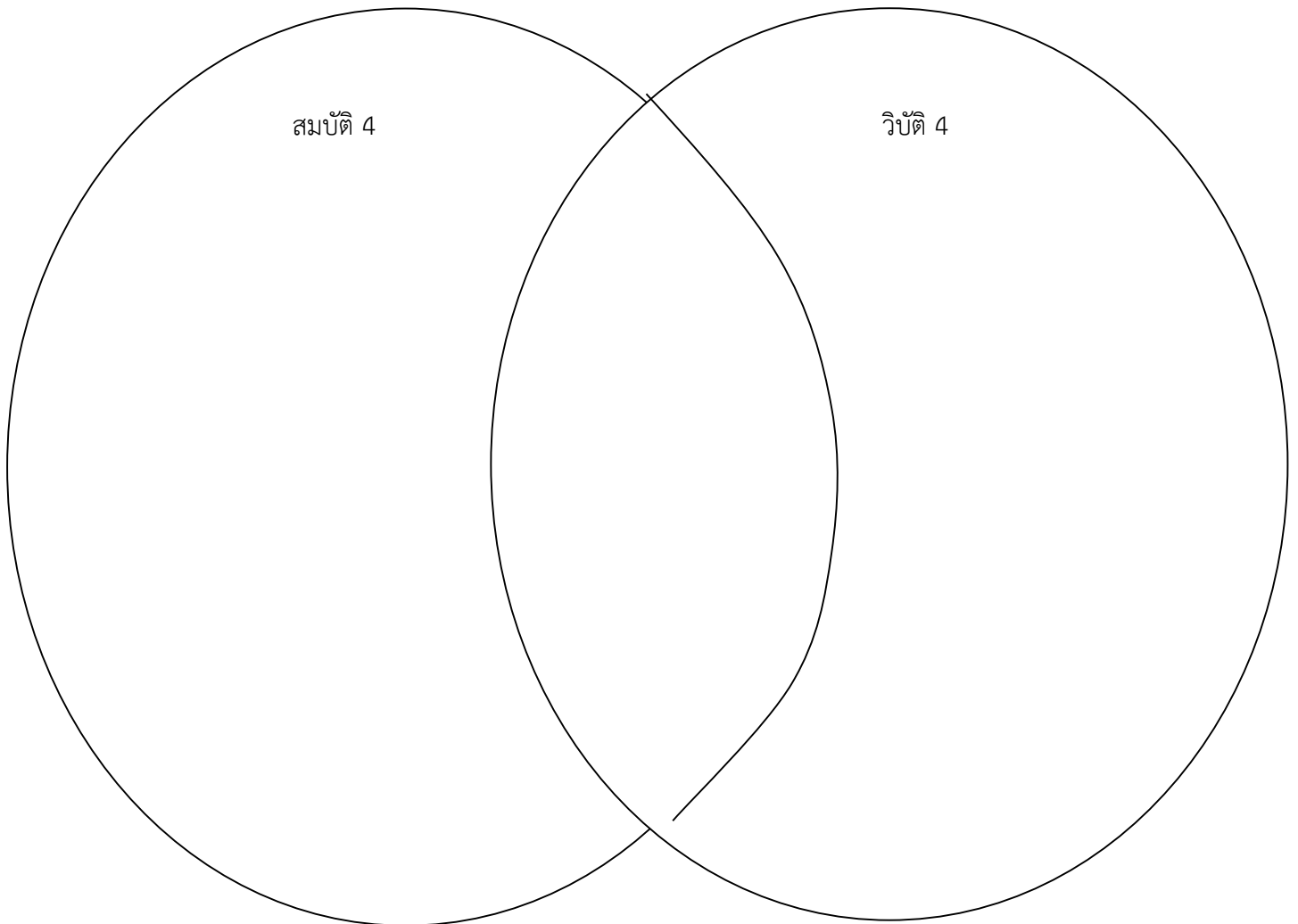
ทำการใหญ่แม้ชื่อถือสัจจะ
มีธรรมเป็นอาวุธสุดแข็งขัน
ย่อมสามารถปราบไฟริที่ประจัน
ให้หวาดหวั่นแพ้ไปไม่รอร่า
อันกรรมดีทำไว้อย่อมให้ผล
สร้างกุศลธรรมจักเฝ้ารักษา
เกิดชาติหนึ่งถึงจะตายวายชีวา
ให้ลือชาน่าชื่อถือสัตย์เอย.

ถอดบทเรียน
เรื่อง การนำหลักกรรม(สมบัติ4 วิบัติ4) ไปใช้ในชีวิต

ใบงาน เรื่อง สมบัติ 4 วิบัติ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง
หลักธรรมสมบัติ 4 กับวิบัติ 4

แบบประเมิน แผนผังความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวม คะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของแผนผังความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของแผนผังความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) มีความสนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
 ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
 ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
 ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียสละ				การรับฟังความคิดเห็น				การแสดงความคิดเห็น				การตรงต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง อกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 10 ชั่วโมง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6 เป็นธรรมที่ควรละ (สมุทัย) ซึ่งบุคคลควรหลีกเลี่ยง เพราะเป็นทางนำไปสู่ความทุกข์

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ เข้าใจความหมายและการกระทำตามหลักอกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6

ด้านทักษะกระบวนการ

2. อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักอกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6 และบอกวิธีการหลีกเลี่ยงการกระทำอันเป็นหนทางไปสู่ความทุกข์ได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

● อริยสัจ 4

- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)

: อกุศลกรรมบถ 10

: อบายมุข 6

4.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการวิเคราะห์
2. ทักษะการสร้างความรู้
3. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง หลักธรรมที่ควรละ(หลักธรรม อกุศลกรรมบถ 10 กับอบายมุข 6) ทำแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง หลักธรรมอกุศลกรรมบถ 10 กับอบายมุข 6

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพบุคคลที่กระทำความชั่ว หรือประพฤติดนปสู่ทางแห่งความชั่ว มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามว่า ภาพดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และเกิด ผลเสียต่อตนเองและสังคมอย่างไร (ครู:มีเหตุผล วัตถุ นักเรียน:ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สังคม วัฒนธรรม)

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำในภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดูนั้น จัดว่าเป็นกรรมชั่ว เป็นทางแห่งความชั่ว แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักธรรมอกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6 (ครู:ความรู้ เหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี วัตถุ)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูมอบหมายให้นักเรียน ศึกษาความรู้เรื่อง อกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6 จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล)

2. นักเรียนลงมือศึกษาความรู้ให้นักเรียนถอดบทเรียน เรื่อง หลักธรรมที่ควรละ(อกุศลกรรมบถ 10 กับอบายมุข 6) (นักเรียน:ความรู้ เหตุผล วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม)

3.นักเรียนทำแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง หลักธรรมอกุศลกรรมบถ 10 กับอบายมุข 6 (นักเรียน:ความรู้ เหตุผล คุณธรรม)

4.ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน 2-3 คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนที่มีผลงานแตกต่างกันนำเสนอเพิ่มเติม (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม สังคม)

ขั้นที่ 3 สรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับอภิสถาปัตยกรรม 10 และอภายมุข 6 แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงแนวทางการหลีกเลี่ยงการกระทำที่เป็นทางแห่งความชั่วและทางแห่งความเลื่อม (ครู:ความรู้ มีเหตุผล สังคม นักเรียน:ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สังคม วัฒนธรรม)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริ้ง.
- 3) บัตรภาพ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
- <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/09>

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1.นักเรียนมีความรู้ เข้าใจความหมายและการกระทำตามหลักอภิสถาปัตยกรรม 10 และอภายมุข 6 2.อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักอภิสถาปัตยกรรม 10 และอภายมุข 6 และบอกวิธีการหลีกเลี่ยงการกระทำอันเป็นหนทางไปสู่ความทุกข์ได้	ตรวจแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง(Compare and Contrast) ระหว่างหลักธรรมอภิสถาปัตยกรรม10 กับอภายมุข 6	แผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง หลักธรรมอภิสถากรรมบท 10 กับอภายมุข 6	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย	สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องหลักธรรมที่ควรละ(หลักธรรมอภิสถากรรมบท 10 กับอภายมุข 6)	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องหลักธรรมที่ควรละ(หลักธรรมอภิสถากรรมบท 10 กับอภายมุข 6)	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายธง อินทร์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....
.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....
.....

ลงชื่อ

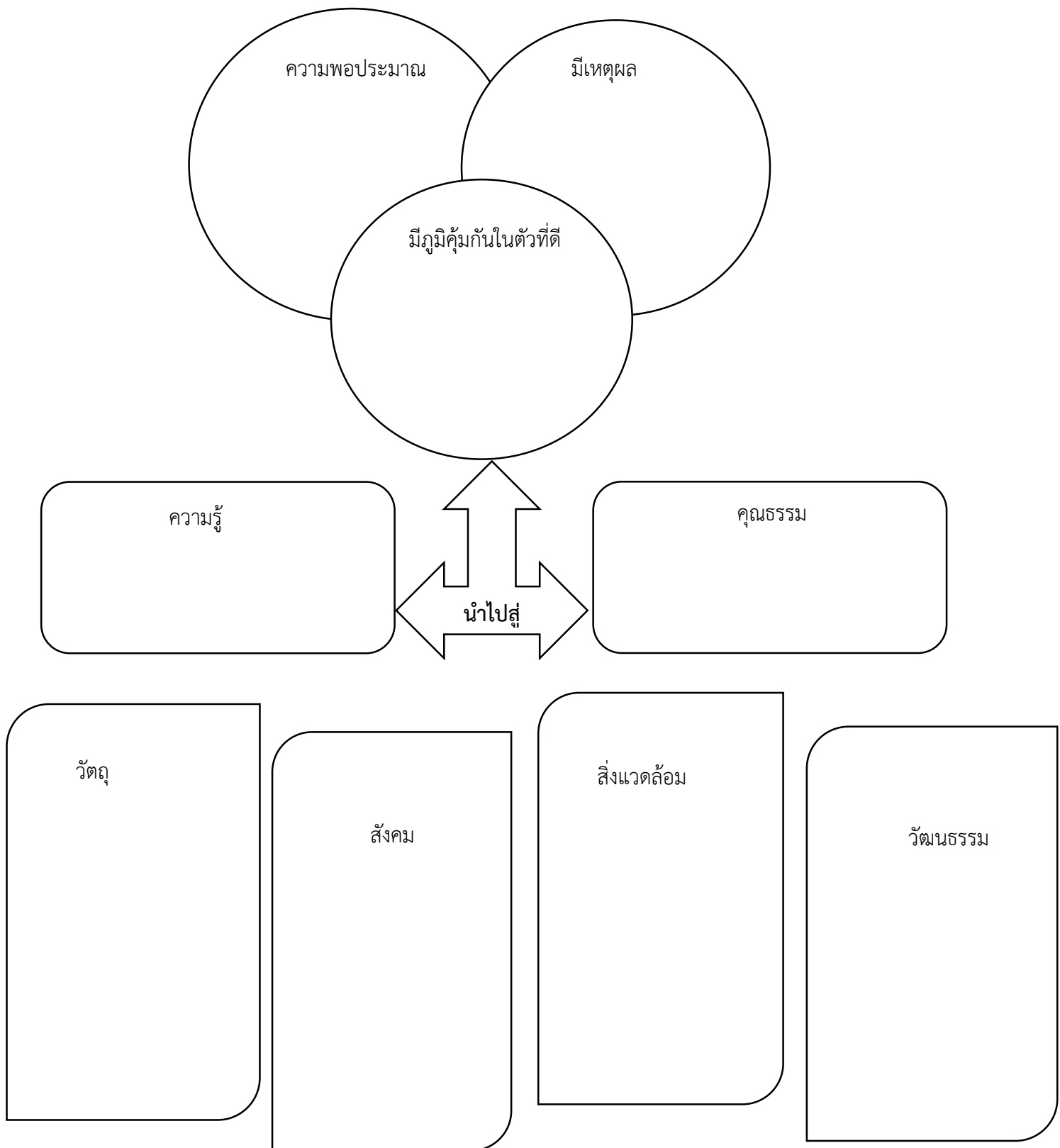
(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

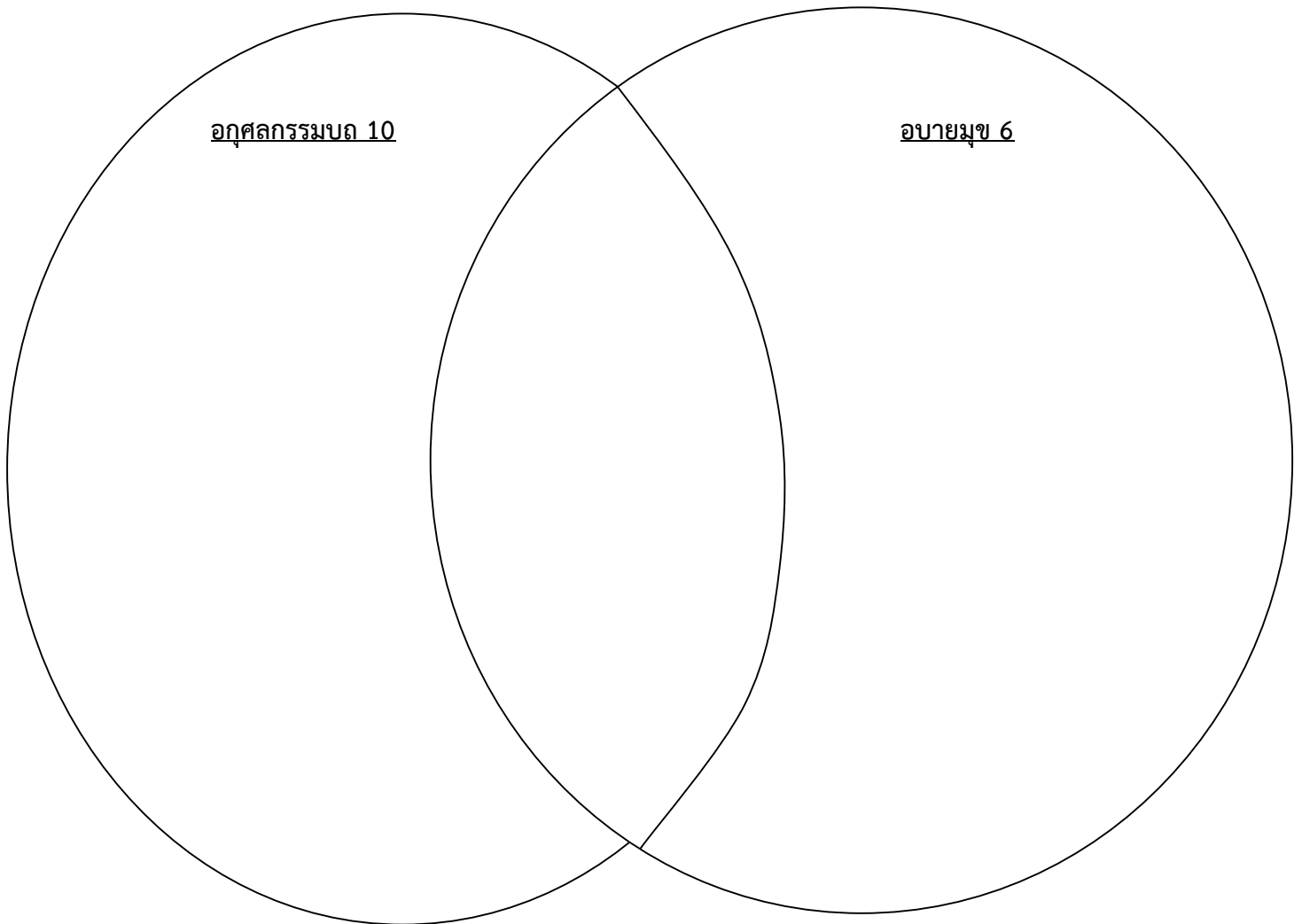
ถอดบทเรียน

เรื่อง หลักธรรมที่ควรละ(อกุศลกรรมบถ 10 กับอบายมุข 6)

ใบงาน เรื่อง หลักธรรมอกุศลกรรมบถ 10 กับอบายมุข 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง
หลักธรรมอกุศลกรรมบถ 10 กับอบายมุข 6

แบบประเมิน แผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวมคะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) มีความสนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียสละ				การรับฟังความคิดเห็น				การแสดงความคิดเห็น				การตรงต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สุข 2 (สามีสสุข และนิรามิสสุข)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 10 ชั่วโมง
เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สุข 2 ซึ่งประกอบด้วย สามีสสุข นิรามิสสุข เป็นธรรมที่อยู่ในหมวดนิโรธ เป็นข้อธรรมที่เราควรบรรลุเพื่อเป็นการดับทุกข์

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักสามีสสุข และนิรามิสสุขได้

ด้านทักษะกระบวนการ

2. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมสามีสสุข และนิรามิสสุขได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

• อริยสัจ 4

- นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข 2 (สามีส นิรามิส)

4.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการวิเคราะห์

2. ทักษะการสร้างความรู้
3. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง หลักธรรมที่ควรบรรลु(สามีสสุข และนิรามีสสุข)ทำแผนผังความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง สามีสสุข กับ นิรามีสสุข

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าว่า นักเรียนเคยมีความสุขในเรื่องใดบ้าง เพราะเหตุใดจึงมีความสุข ซึ่งนักเรียนจะตอบต่างกัน **(ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ เหตุผล คุณธรรม สังคม วัฒนธรรม)** เช่น
 - กินอาหารอร่อย - ใส่เสื้อผ้าสวยๆ
 - ได้เงินรางวัลจากพ่อแม่ - ได้ของขวัญวันเกิดมากมาย
 - ได้ไปเที่ยวดูหนัง ฟังเพลง ฯลฯ

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ตัวอย่างที่นักเรียนนำเสนอในข้อ 1 ว่าการกระทำใดที่จัดว่าเป็นความสุขตลอดไป พร้อมอธิบายเหตุผล **(ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ เหตุผล สังคม)**
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การแบ่งประเภทของความสุขนั้นแบ่งได้หลายวิธี แต่วิธีหนึ่งอาจแบ่งออกเป็นสามีสสุข คือ ความสุขทางวัตถุ กับ นิรามีสสุข คือ ความสุขทางใจ สามีสสุขหรือกามสุข เป็นความสุขที่เป็นของธรรมดาสำหรับคนทั่วไป และคิหิสุข เป็นความสุขของชาวบ้าน **(ครู:ความรู้ มีเหตุผล ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สังคม วัฒนธรรม)**
3. ครูให้นักเรียนถอดบทเรียน เรื่อง หลักธรรมที่ควรบรรลุ(สามีสสุข และนิรามีสสุข) **(ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ เหตุผล)**
4. นักเรียนทำทำแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง หลักธรรมสามีสสุข กับนิรามีสสุข **(นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม วัตถุ สังคม)**
4. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน 2-3 คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนที่มีผลงานแตกต่างกันนำเสนอเพิ่มเติม **(ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม สังคม วัฒนธรรม)**

6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด(นักเรียน:ความรู้ เหตุผล)

คำถาม นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้มีความสุขทางใจ (นิรามิสสุข) ได้อย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการปฏิบัติตามสามีสสุขและนิรามิสสุข และผลที่ได้รับ(ครู:ความรู้ มีเหตุผล สังคม วัฒนธรรม นักเรียน:ความรู้ มีเหตุผล สังคม วัฒนธรรม)

2.นักเรียนช่วยกันเสนอแนวทางการปฏิบัติตน เพื่อให้เกิดความสุขทั้งทางกาย และทางใจอย่างถูกต้องและเหมาะสม กับวัยของนักเรียน (นักเรียน:ความรู้ มีเหตุผล สังคม วัฒนธรรม)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพิริก
- 3) บัตรภาพ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/09>

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1.อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักสามีสสุข และนิรามิสสุขได้ 2.ปฏิบัติตนตามหลักธรรมสามีสสุข และนิรามิสสุขได้อย่างเหมาะสม	ตรวจแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง(Compare and Contrast) ระหว่างหลักธรรมสามีสสุข กับนิรามิสสุข	แผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่างหลักธรรมสามีสสุข กับนิรามิสสุข	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย	สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
	ตรวจถอดบทเรียนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง หลักธรรมที่ควรบรรลु(สามีสุข และนิรามีสุข)	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง หลักธรรมที่ควรบรรลุ(สามีสุข และนิรามีสุข)	ระดับคุณภาพ 2 ผ่าน เกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

ด้านทักษะ/กระบวนการ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายธง อินทร์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....
.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....
.....

ลงชื่อ

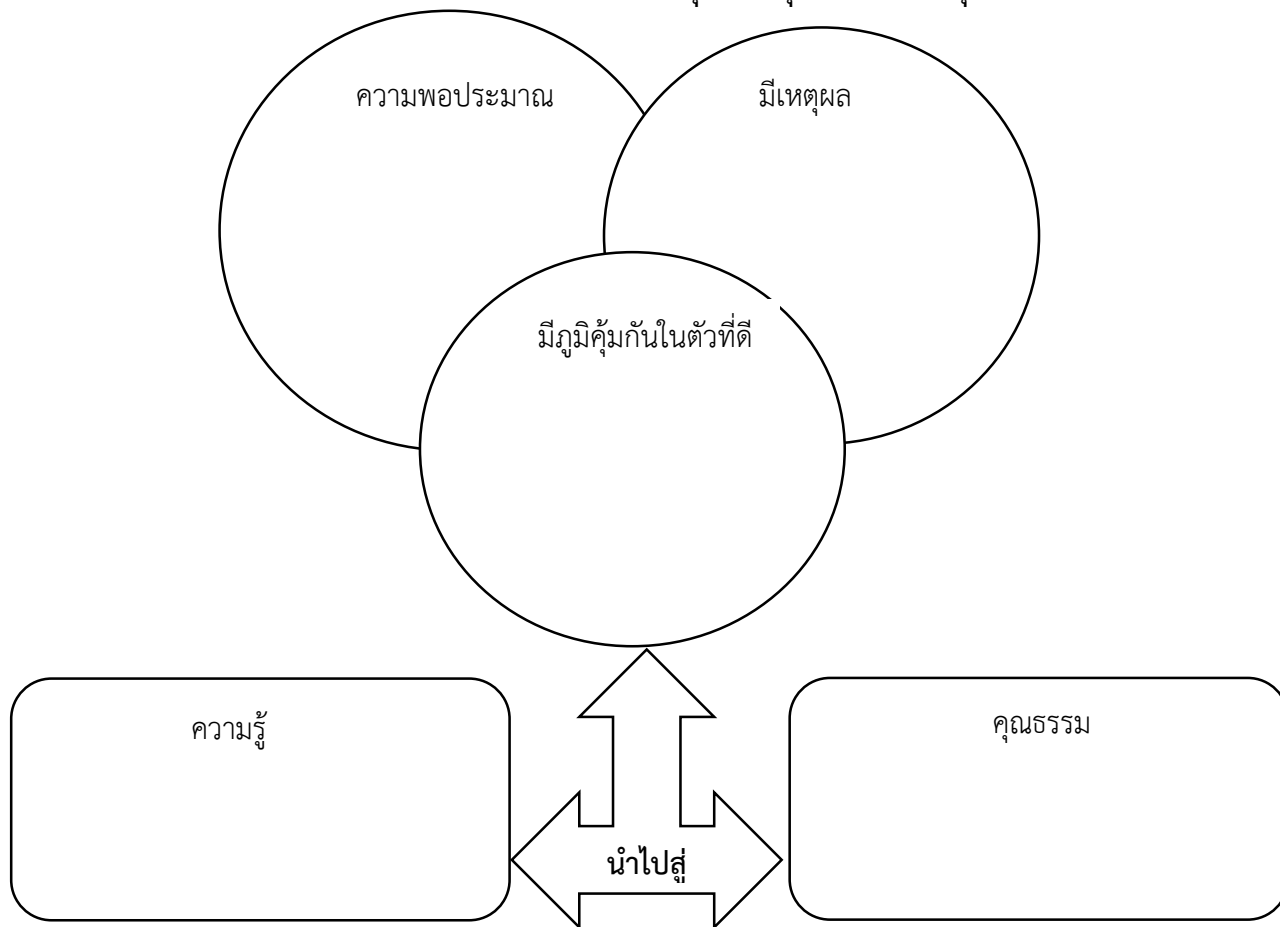
(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ถอดบทเรียน

เรื่อง หลักธรรมที่ควรบรรลุ(สามีสสุข และนิรามีสสุข)

วัตถุ

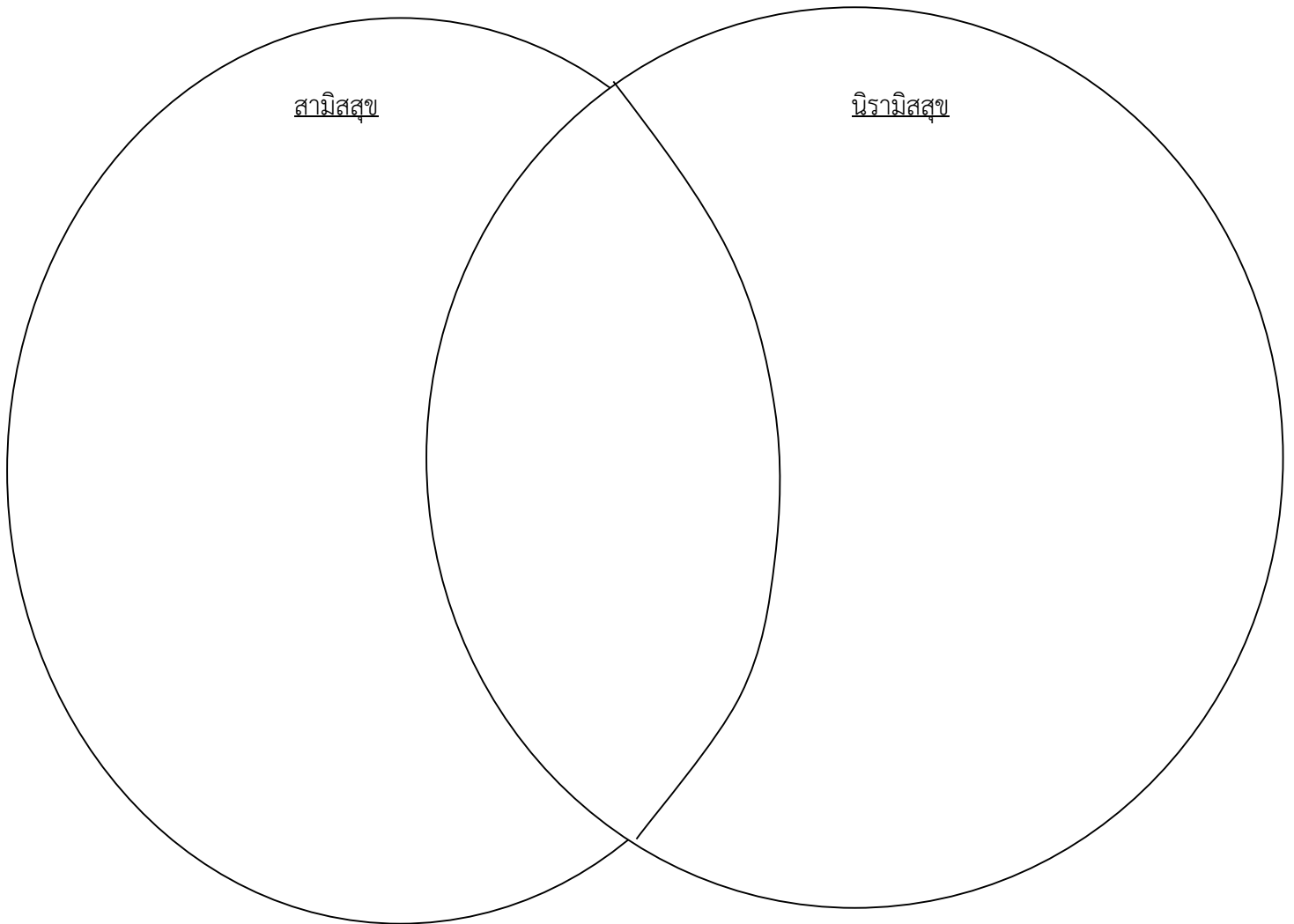
สังคม

สิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรม

ใบงาน เรื่อง หลักธรรมสามีสสุ กับนิรามีสสุ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ระหว่าง
หลักธรรมสามีสสุ กับนิรามีสสุ

แบบประเมิน แผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวมคะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของแผนผัง ความเหมือนและความแตกต่าง (Compare and Contrast) มีความสนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียสละ				การรับฟังความคิดเห็น				การแสดงความเห็น				การตรงต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

เวลา 10 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ดรฺณธรรม 6 กุลจิรัฎฐิติธรรม 4 และกุศลกรรมบถ 10

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่บุคคลปฏิบัติตนตามหลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรฺณธรรม 6 กุลจิรัฎฐิติธรรม 4 และกุศลกรรมบถ 10 ย่อมเป็นทางที่จะนำไปสู่ความดับทุกข์

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. อธิบายความหมายของบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะกระบวนการ

2. อธิบายความหมาย วิเคราะห์การกระทำของดรฺณธรรม 6 กุลจิรัฎฐิติธรรม 4 และกุศลกรรมบถ 10 และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัย และรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

● อริยสัจ 4

-มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)	:	บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา
:	ดรฺณธรรม 6	: กุลจิรัฎฐิติธรรม 4 : กุศลกรรมบถ 10

4.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

- 1.ทักษะการวิเคราะห์
- 2.ทักษะการคิดตามแนวพุทธธรรม
- 3.ทักษะการสร้างความรู้
- 4.ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1.มีวินัย
- 2.ใฝ่เรียนรู้
- 3.มุ่งมั่นในการทำงาน
- 4.อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนทำแผนผังความคิด เรื่อง กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 ตรุณธรรม 6 กุศลกรรมบถ 10
ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำธรรมที่ควรเจริญไปใช้ในชีวิตประจำวัน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำตัวอย่างข่าวหรือเหตุการณ์มาให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ (ครู:มีเหตุผล คุณธรรม สังคม วัตถุ)
เช่น
 - การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือได้รับความเดือดร้อน
 - การแนะนำด้านการประกอบอาชีพต่างๆ
 - การทำกิจกรรมของเยาวชนในทางที่ดีงาม
 - ครอบครัวตัวอย่าง
 - คนดีศรีสังคม
 - ผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า บุคคลดังกล่าวหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวมีความประพฤติอันเป็นแบบอย่างในทางที่ดีอย่างไรบ้าง พร้อมให้เหตุผล (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณธรรม สังคม)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จับคู่กันเป็น 4 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง หลักธรรมที่ควรเจริญจากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม คู่ละ 1 หัวข้อ ดังนี้ (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล)
 - 1) บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา
 - 2) ตรุณธรรม 6
 - 3) กุลจิรัฏฐิติธรรม 4
 - 4) กุศลกรรมบถ 10
2. สมาชิกแต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้ตามหัวข้อที่กำหนด แล้วถอดบทเรียน เรื่อง การนำธรรมที่ควรเจริญไปใช้ในชีวิตประจำวัน(นักเรียน:ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณธรรม สังคม)

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1(นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม)

คำถาม 1.นักเรียนที่ประสบความสำเร็จ สอบเข้าเรียนต่อในระดับต่างๆ ได้นั้น แสดงถึงการปฏิบัติตน ตามหลักคุณธรรมอย่างไร

(รักษาสภาพดี มีวินัย ปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดี ตั้งใจเรียน ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ขยันหมั่นเพียร)

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักธรรมที่ควรเจริญ (ครู:ความรู้ สังคม วัฒนธรรม นักเรียน:ความรู้ สังคม วัฒนธรรม)

2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเสนอแนะแนวทางการวางแผนการปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่ควรเจริญ และให้นักเรียนทุกคนได้นำไปปฏิบัติจริงในการดำเนินชีวิต(ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ เหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณธรรม วัฒนธรรม)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำของบุคคลดังกล่าว เป็นไปตามแนวทางการดำเนินชีวิตในเรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ซึ่งประกอบด้วย บุพพนิมิตของมัจฉิมาปฏิบัติ ธรรม 6 กุศลจิรัฏฐิติธรรม 4 และกุศลกรรมบถ 10 จากนั้นครูอธิบายสาระสำคัญเกี่ยวกับความหมาย และความสำคัญของหลักธรรมดังกล่าวให้นักเรียนฟัง (ครู:ความรู้ มีเหตุผล คุณธรรม สังคม)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1.สมาชิกแต่ละกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้จากเรื่องที่ตนศึกษาในประเด็นต่อไปนี้ (นักเรียน:พอประมาณ ความรู้ เหตุผล คุณธรรม สังคม)

- 1) ความหมาย และหัวข้อธรรมสำคัญ
- 2) ตัวอย่างการกระทำตามหลักธรรม

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2 (นักเรียน:ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณธรรม)

คำถาม 2.ในชีวิตประจำวันนักเรียนได้ปฏิบัติตนตามหลักกุศลจิรัฏฐิติธรรม 4 อย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่าง

3. ครูมอบหมายให้นักเรียนสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่อง กุศลจิรัฏฐิติธรรม 4 ธรรม 6 กุศลกรรมบถ 10(ครู:มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณธรรม สังคม วัตถุ วัฒนธรรม)

4. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและคอยอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น (ครู:พอประมาณ นักเรียน:ความรู้ มีเหตุผล คุณธรรม)

5. ครูให้นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักธรรมมรรค เกี่ยวกับการเป็นกัลยาณมิตร โยนิโสมนสิการ ธรรม 6 กุศลจิรัฏฐิติธรรม 4 และกุศลกรรมบถ 10 (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล คุณธรรม นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม สังคม วัฒนธรรม)

ขั้นที่ 3 สรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่ควรเจริญ และแนวทางการปฏิบัติ (ครู:ความรู้ มีคุณธรรม สังคม นักเรียน:ความรู้ คุณธรรม สังคม)

2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเสนอแนะแนวทางการวางแผนการปฏิบัติตนตามหลักธรรมในชั่วโมงเรียนต่อไป และให้นักเรียนทุกคนได้นำไปปฏิบัติจริงในการดำเนินชีวิต (**ครู:พอประมาณ มีเหตุผล คุณธรรม นักเรียน: ความรู้ เหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณธรรม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม**)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : ประกายพริก.
 - (2) วศิน อินทสระ. 2548. หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด (เครือน้ำทอง).
- 3) ตัวอย่างข่าว

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1.อธิบายความหมายของบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง 2.อธิบายความหมาย วิเคราะห์การกระทำของตรุณธรรม 6 กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 และกุศลกรรมบถ10 และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง	ตรวจ แผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่อง เรื่อง กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 ตรุณธรรม 6 กุศลกรรมบถ 10	แผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่อง เรื่อง กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 ตรุณธรรม 6 กุศลกรรมบถ 10	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัย และรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย	ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	ตรวจถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำธรรมที่ควรเจริญไปใช้ในชีวิตประจำวัน	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การนำธรรมที่ควรเจริญไปใช้ในชีวิตประจำวัน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายธง อินทร์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....
.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....
.....

ลงชื่อ

(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ถอดบทเรียน

เรื่อง การนำธรรมที่ควรเจริญไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ความพอประมาณ

มีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ความรู้

คุณธรรม

นำไปสู่

วัตถุ

สังคม

สิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรม

แบบประเมิน แผนผังความคิด (Mind Mapping)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวม คะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของแผนผังความคิด ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของแผนผังความคิดมีความ สนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความ คิดเห็น				การแสดง ความ คิดเห็น				การตรง ต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 สติปัฏฐาน 4 และมงคล 38
(ประพจน์ธรรม เว้นจาก ความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 10 ชั่วโมง

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่บุคคลปฏิบัติตามหลักธรรม สติปัฏฐาน 4 และมงคลในหัวข้อ ประพจน์ธรรม เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา ย่อมเป็นทางที่จะนำไปสู่ความดับทุกข์

3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตัวชี้วัด ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. อธิบายความหมาย หลักธรรมสติปัฏฐาน 4 และมงคล 38 ในหัวข้อประพจน์ธรรม เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะกระบวนการ

2. วิเคราะห์การกระทำตามหลักธรรมสติปัฏฐาน 4 และมงคล 38 ในหัวข้อประพจน์ธรรม เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

● อริยสัจ 4

- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)
 - : สติปัฏฐาน 4
 - : มงคล 38

➤ ประพจน์ธรรม

➤ เว้นจากความชั่ว

➤ เว้นจากการดื่มน้ำเมา

4.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น -

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ทักษะการวิเคราะห์
2. ทักษะการคิดตามแนวพุทธธรรม
3. ทักษะการสร้างความรู้
4. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. อยู่อย่างพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนทำแผนผัง ก้างปลา (fishbone map) ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาหลักธรรมสติปัญญา และมงคล 38

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพมาให้แก่นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามว่า ภาพดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และเกิดผลเสียต่อตนเองและสังคมอย่างไร เช่น **(ครู:พอประมาณ มีเหตุผล คุณธรรม วัตถุ นักเรียน: ความรู้ เหตุผล คุณธรรม สังคม วัตถุ)**

- ภาพคนตกปลา
- ภาพคนเมาสุรา
- ภาพคนทะเลาะกัน

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำในภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดูนั้น จัดว่าเป็นกรรมชั่ว เป็นทางแห่งความชั่ว **(ครู:ความรู้ มีเหตุผล คุณธรรม)**

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง สติปัญญา 4 และมงคล 38 จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วถอดบทเรียน เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาหลักธรรมสติปัญญา และมงคล 38

(นักเรียน:พอประมาณ ความรู้ สังคม วัตถุ คุณธรรม)

2.นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1 (นักเรียน: ความรู้)

คำถาม 1. “เมื่อมีผู้มาชวนเราให้ทำในสิ่งที่ไม่ดี แต่เรารู้จักยับยั้งใจไม่ทำตาม” สอดคล้องกับสติปัญญา 4 อย่างไร

(มีสัมมาสติ (สติที่ชอบ) คอยเตือนตนเองไม่ให้หลงไปในทางที่ผิด)

ขั้นที่ 3 สรุป

1.ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ ถอดบทเรียน เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาหลักธรรมสติปัญญา และมงคล 38 (นักเรียน:พอประมาณ ความรู้ เหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณธรรม สังคม วัฒนธรรม วัตถุ)

2. นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตามหลักสติปัญญา 4 เกี่ยวกับการนำไปปรับใช้ในชีวิต(นักเรียน: ความรู้ เหตุผล คุณธรรม วัฒนธรรม)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตามหลักธรรม สติปัญญา 4 และมงคล 38 ในหัวข้อ ประพฤติธรรม เว้นความชั่ว และเว้นจากการดื่มน้ำเมา (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล คุณธรรม นักเรียน: ความรู้ เหตุผล คุณธรรม วัฒนธรรม)

2. ครูสุ่มให้นักเรียนตอบคำถามการปฏิบัติตามหลักธรรม สติปัญญา 4 และมงคล 38 ในหัวข้อ ประพฤติธรรม เว้นความชั่ว และเว้นจากการดื่มน้ำเมา (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ เหตุผล คุณธรรม)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำแผนผังก้างปลา(fishbone map) เรื่อง ปัญหา นักเรียนไม่ส่งการบ้าน (ครู:พอประมาณ มีเหตุผล นักเรียน:ความรู้ เหตุผล คุณธรรม วัตถุ)

2.ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูเสนอแนะเพิ่มเติม (ครู:พอประมาณ เหตุผล ความรู้ นักเรียน:พอประมาณ ความรู้ คุณธรรม สังคม)

ขั้นที่ 3 สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และแนวทางการปฏิบัติตามมงคล 38 ในเรื่อง ประพฤติธรรม เว้นความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา (ครู:ความรู้ มีเหตุผล คุณธรรม สังคม นักเรียน:ความรู้ เหตุผล คุณธรรม สังคม)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริก.
- (2) วติน อินทสระ. 2548. หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด (เครื่องนำทอง).
- 3) บัตรภาพ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

10. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1.อธิบายความหมาย หลักธรรมสติ ปัญฐาน 4 และมงคล 38 ในหัวข้อ ประพัตติธรรม เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา และปฏิบัติ ตนได้อย่างถูกต้อง	ตรวจ แผนผังก้างปลา เรื่อง ปัญหานักเรียนไม่ส่งการบ้าน	แผนผังก้างปลา เรื่อง ปัญหา นักเรียนไม่ส่งการบ้าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
2.วิเคราะห์การกระทำตาม หลักธรรมสติปัญฐาน 4 และมงคล 38 ในหัวข้อประพัตติธรรม เว้น จากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง	ตรวจถอดบทเรียนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษา หลักธรรมสติปัญฐาน และมงคล 38	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษา หลักธรรมสติปัญฐาน และ มงคล 38	ระดับคุณภาพ 2 ผ่าน เกณฑ์
3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการ ทำงาน รับผิดชอบงานที่ครู มอบหมาย	ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอ ผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตพฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน กลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
	สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

(นางแพรทอง มูลเทพ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายธง อินทร์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

.....
.....

(ดร.นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายบริหารวิชาการ

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่

.....
.....

ลงชื่อ

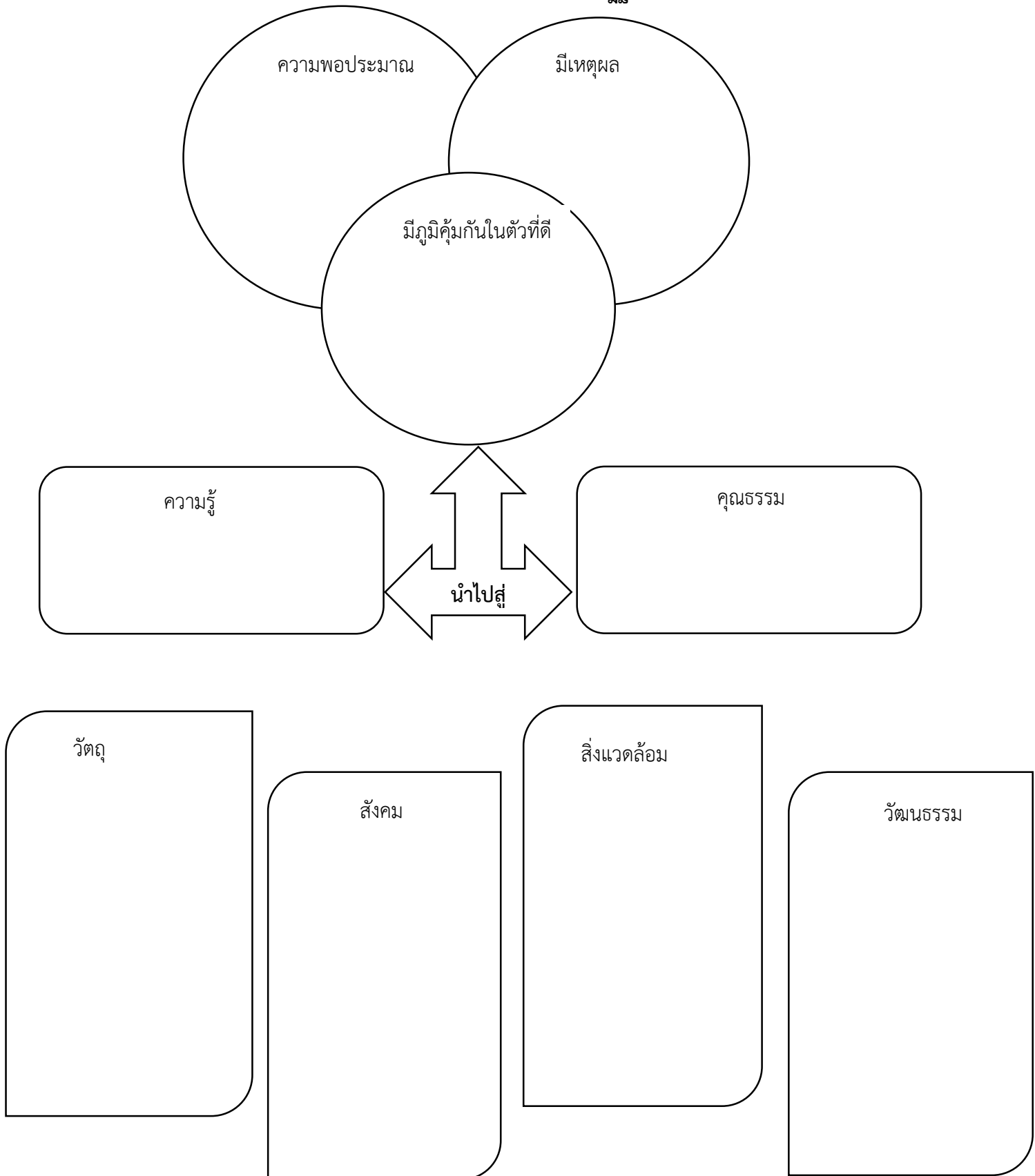
(นายสุพัฒน์ ศรีพันธุ์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบัวใหญ่

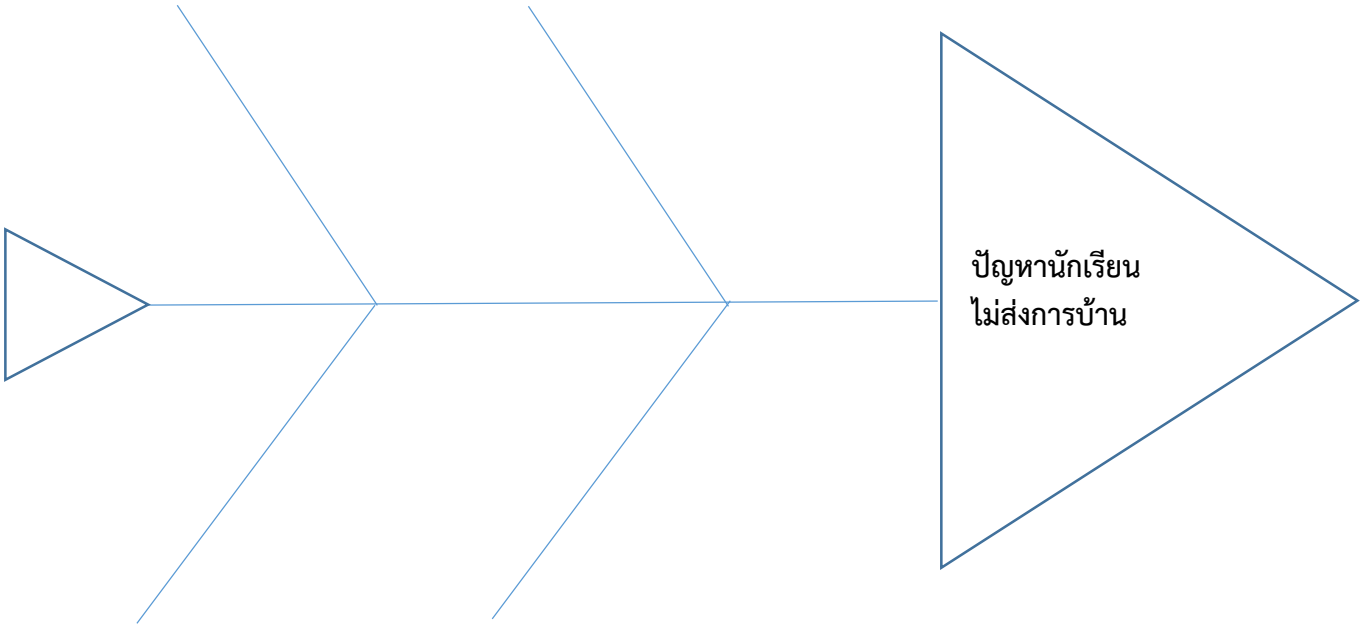
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ถอดบทเรียน

เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาหลักธรรมสติปัฏฐาน และมงคล 38

แผนผังกังปลา

แบบประเมิน แผนผัง ก้างปลา (fishbone map)

เรื่อง

ชื่อชั้น ม...../.....เลขที่

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					
		5	4	3	2	1	รวมคะแนน
1	เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็น						
2	ความเหมาะสมของแผนผัง ก้างปลา ต่อเนื้อหา						
3	รูปแบบของแผนผัง ก้างปลา มีความ สนใจ						
4	สื่อความหมาย/เข้าใจง่าย						
รวม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 20	ดีมาก
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน
 ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 3 คะแนน
 ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ให้ 2 คะแนน
 ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความ คิดเห็น				การแสดง ความ คิดเห็น				การตรง ต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำ ตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อ ผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง